

გაზეთი გაეოღის
1930 წლის 5
ნოემბრიდან

samtredlismacne @ gmail.com

მაცნე

სამტრედიის

N10 (9297)

10 აპრილი, 2019 წელი

ფასი 50 თეთრი

ოფიციალური შავდამოთი მტკიოლა საქართველოს თავისუფლება

2

სიკვდილი მოვიდა უკვლავებად!

ახალ ხარისხზე ასწიე ერი!

7

14 აპრილი
ქართული
ენის დღეა!

5

ტოლების ტელეფისიდან
თავისუფლების
ქანდაკებამდე

9

ღაზარაღ ქარა, ანაზღაუნა გურიამ

9

როგორს ფაიქითხავდა
“სამტრედიის მაცნეს”
მოგავალი თარა

“კონსერვატორების”
ჟანგბადით
გამდიდრებული აქცია

4

3

მოსავალი წყალში აღარ რაიყრება

სიკვდილი მოვიდა უკვლავაზე!

თეა გაბუნაშვილი

30 წლის წინ ბარ-ნინბით დაჩეხილი ლურჯი აპრილი სისხლით შევსება საქართველოს. ცრემლიანი გაზაფხული დაუდგა თავისუფლებისთვის მებრძოლ ქვეყანას, თმების ისტორიად რომ მოჰყვება მტერზე ღირსეულად გამარჯვებული წარსული. თავად არასდროს ყოფილა დამპყრობელი, მორჩილებას ამაოდ ითხოვდნენ თავისუფალი სულის ხალხისგან, ღვთისმშობლის წილხვედრად რომ გააჩინა უფალმა დედაამიწაზე.

აპათიის დრო არც ახლა აქვს ქართულ თვითმყოფადობას. იწებ ვინმეს გადამეტებულად მოეჩვენოს, თუ ვიტყვით, თავდაყირა დამდგარ ქართულ პოლიტიკაში ისევ რომ ვერ აპრილობს გაზაფხულიმარამ... ალბათ, ესეც ქართული ტემპერამენტისა და მენტალიტეტის გამო!

და მაინც, “უამრავი ნაკლის მიუხედავად ქართველს ისეთი თავარა გული, უმწესი სული და მაღალი ბუნება აქვს, მთელ სამყაროს დასწავდა, კავკასიონის მარადი თოვლი რომ არ აფრილებდეს და ამომშინებდეს!”

გლოვის ზარი “შავლეგოთი” აამღერს ქართველებმა იმ ჯოჯოხეთურ ღამეს, ცრემლიან-სისხლიანი დილით 30 წლის წინ რომ გაათენა აპრილმა. “ჯერ ხომ სისხლი გვიდუღის ძარღვში” – ქართული სულის გამოძახილად მოჰყვება შემზარავ განთიადს. მას შემდეგ, მათი ხსოვნა სამშობლომ სანთლებად აინთო და მათი სისხლით მოტანილი თავისუფლება დროშიად ააფრიალა.

მემორიალთან კვლავ ცრემლად ენთო ტკივილით გაუღწილი სიამაყე. ყველგან საქართველოში და ბუნებრივია, სამტრედიისშიც ტიტებდ აყვავებული დილა საცხრაპრილოდ გათენდა. წელსაც ვარქუქეთ ერთმანეთს ტიტები 30 წლის წინანდელი ტკივილის უკვდავებად, “შავლეგო” ისევ ისე შემოვძახეთ, რომ ფილტვები გვეტკინა და დაგვებერა, საქართველოს ცხელი გულის ფეთქვას საკუთარიც შევაშველეთ. “ეს იყო ბრძოლა შეიარაღებულ რუს ჯარისკაცებსა და უარალო ადამიანებს შორის, ეს იყო ბრძოლა, თავისუფლებასა და მონობას შორის. ჩვენი ისტორია არის ბრძოლის და გამარჯვების ისტორია, რომელშიც 9 აპრილი მნიშვნელოვანი ფურცელია. მან ეროვნული დამოუკიდებლობისათვის დიდი სტიმული მოგვცა. დღეს, როცა უკვე ვართ დამოუკიდებლები, ხშირად გაიგონებთ ისეთ ფრაზებს, რომლებიც არ ეკადრება იმ ადამიანების ხსოვნას, ქვეყანას რომ შეეწირნენ. ჩემი თაობის ადამიანებს, დღესაც გვახსიანდა ის განცდები, 30 წლის წინ რომ მოჰყვა ამ ტრაგიკულ დღეს. ამ დღის შემდეგ მე ისეთი ერთიანობა საქართველოში არ მინახავს. ეს ძალიან კარგად იცის ჩვენმა დიდმა მტერმა, რომელსაც დღესაც ოკუპირებული აქვს ქვეყნის ერთი მესამედი. მჯერა, ყველა მალე მიხვდება, რომ კავკასია ქართველების გარეშე წარმოდგენილია და ჩვენი ოსი და აფხაზი მძებნი მალე დაგვიბრუნდება. მე მინდა მოვილოცოთ დღე, რომელიც, ცრემლის მიუხედავად, ზეიმად იქცა საქართველოში.” – ამბობდა მუნიციპალიტეტის მერი ვალერი ფოცხვერია დაღუპულთა მემორიალთან.

დაამარცხეს საკუთარი სისხლით. ეროვნული მუხტი, ამ დღეს რომ მოჰყვა, არ უნდა ჩაქრეს ჩვენს ქვეყანაში. ქელს ვიხრი მათი ხსოვნის წინაშე.” – ამბობდა მუნიციპალიტეტის საკრებულოს თავმჯდომარე, აფხაზეთის ომის მონაწილე, ბატონი ნუგზარ ჯამბურია. იმ დღეების ექო დღესაც გასდევდა ეროვნული მოძრაობის ერთ-ერთი ყველაზე ღირსეული წარმომადგენლის, ჯონი ნადირაძის გამოსვლას: “9 აპრილის ხსოვნას ოქროს ასოებით უნდა წაეწეროს, რომ ეს არის საქართველოს დამოუკიდებლობისათვის ბრძოლისა და მისი აღდგენის დღე!”

“დღევანდელი დღე საქართველოს უახლესი ისტორიის ორ მნიშვნელოვან თარიღს აერთიანებს, 1989 წლის 9 აპრილის ეროვნული ტრაგედიისა და 1991 წლის 9 აპრილის სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის გამოცხადების დღეს. ჩვენი ვალაია, არა მხოლოდ ეს თარიღები გვახსოვდეს, მათი მნიშვნელობა ქვეყნისათვის კარგი ქართველობით გაუთავისოთ.” – აღნიშნა მუნიციპალიტეტის გამგებლის მოადგილე, დავით ბახტაძემ. საერებულოს თავმჯდომარის მოადგილე კობა ბიძიგური, რომელიც იმ დღეებში დედაქალაქში გამართული საპროტესტო აქციების უშუალო მონაწილე გახლდათ, აღნიშნავდა: “ზვიად გამსახურდიას დავალებით, რვაში მომიწია

დედაქალაქის დატოვება, თორემ ცხრაში თავდაცვ იქ ვიქნებოდი. 9 აპრილი ქართველობის, ქართული სულის გამოძახილი იყო და არის. ჩვენი ვალაია, მისი მნიშვნელობა შთამომავლობას იმ დღისეებითა და ემოციით გადავცეთ, როგორც ამ თარიღის ხსოვნას ეკადრება.”

ცხადია, 9 აპრილს დაღუპულთა მემორიალთან სამტრედიელი ჩოხოსნებიც იმყოფებოდნენ. ერთადერთმა ჩოხოსანმა ქალბატონმა სამტრედიელ ჩოხოსანთა რიგებში, ჩვენი განეთის მთავარმა რედაქტორმა ქეთევან ჭელიძემ, იმ საგულისხმო ფაქტს გაუსვა ხაზი, რაზეც თვალის დახეხვა რბილად რომ ვთქვათ, დანაშაულია. საზოგადოების აქტიურობა ამ დღის აღნიშვნის ცერემონიას ნამდვილად აკლდა, და ასეა უკვე არაერთი წელია. რიგითი სამტრედიელები, მოქალაქეები სხვა, თუ არაფერი, სამოქალაქო ვალს უნდა იხდიდნენ მემორიალთან. ქეთევან ჭელიძე ამბობდა: “ამ მოედანს ბევრი მიტინგი და საპროტესტო აქცია ახსოვს. დღევანდელი დღეც ერთგვარად საპროტესტო აქციაა. ძალიან ცუდია, რომ სამტრედიელების ერთი ნაწილი ასეთ დღეს არ მოდის ამ მემორიალთან. სახალხო დედასწავლებლად უნდა ვაქციოთ ასეთი დღეები და ყველას დავანახოთ, რომ ქართველს სამშობლოს სიყვარულის ძარღვი არ გასწვევტა!”

და კვლავ ის, რაზეც უმჯობესია არ ვწერდეთ! წელსაც, ისევე როგორც გასულ წლებში, ხელისუფლება და ოპოზიცია ცალ-ცალკე გამოვიდნენ მემორიალთან. ორივე მხარეს ამისთვის საკუთარი არგუმენტები აქვს. მას შემდეგ, რაც ყვავილებით შეამკეს 9 აპრილს დაღუპულთა მემორიალი, ოპოზიციის ლიდერმა ემზარ შუბლაძემ განაცხადა: “1989 წლის 9 აპრილს საქართველოში განეთარებულმა მოვლენებმა მნიშვნელოვანი როლი შეასრულა არა მხოლოდ საქართველოს, არამედ მსოფლიო ისტორიაში, რადგან სწორედ ამ თარიღს მოჰყვა საბჭოთა იმპერიის ნგრევა. იმ ადამიანების, იმ გოგობიჭების სისხლით 9 აპრილის ღამეს რომ დაიღუპნენ, ჩვენი ქვეყანა დღეს თავისუფალია.”

თად იმ დღეს მაინც, რომელმაც 30 წლის წინ მთელი ერი გააერთიანა, ემზარ შუბლაძე პასუხობს: “რაც შეეხება იმას, თუ რატომ არ გამოვედით ხელისუფლებასთან ერთად, ჩვენ ვერასდროს ვიქნებით მათ გვერდით ვერც 9 აპრილს და ვერც 8 აგვისტოს, ქარველი ხალხის-

ვის ამ ყველაზე ტკივილიანი თარიღების აღსანიშნავად. და ეს იმ დამპყრობლის მიმართ ლოიალური დამოკიდებულების და პოლიტიკის გამო, რაც მათ დღეს აქვთ. სწორედ რუსეთი გახლდათ ორივე შემთხვევაში შემოქმედი იმ დიდი ტრაგედიისა, საქართველოში რომ დატრიალდა. მათ ლოიალური დამოკიდებულება აქვთ იმ ძალასთან, რომელმაც 9 აპრილი მოაწვევს, ზვიად გამსახურდიას ხელისუფლება დაამხეს.”

“როგორც სწავლია ისე, გმირობით, საკუთარი სისხლით მოიპოვეს ქართველებმა დამოუკიდებლობა. 9 აპრილს სი-

კვდილი და უკვდავება ერთად შემოვიდა საქართველოში. ვულოცავ ყველა იმ ადამიანს, ვინც იცის ამ დღის ფასი და მნიშვნელობა!” – აღნიშნა “ნაციონალური მოძრაობის წევრმა, მამუკა ბიბილეიშვილმა. მემორიალთან გამოსვლის შემდეგ, საკუთარ მხარდამჭერებთან ერთ-

ად, დავით აღმაშენებლის სახელობის საკათედრო ტაძარში 9 აპრილს დაღუპულთა სულების მოსახსენიებელი პანაშვიდი “ნაციონალური მოძრაობის” შეკვეთით გადაიხადეს. მიუხედავად ყველაფრისა, ჩვენ სურვილი გვქონდა, ეს ორი აქცია ერთ საგანგებო წერილში მოგვექცია!

და კიდევ ის, რომ იმ დილას, და ალბათ, იმ დღესაც ერთადერთი გახლდათ ქალბატონი ინეზა თევზაძე, რომელმაც ტიტები მიიტანა მემორიალთან, როგორც რიგითმა სამტრედიელმა და უბრალოდ, ქართველმა, 9 აპრილის ხსოვნა ტკივილიანი სიხარულად რომ შემორჩა მის ცნობიერებას. “მამინ პარტიის რაიონში ვმუშაობდი, მაგრამ იმ დღეებში იქ ვიდექი, სადაც ქართველი უნდა მდგარიყო!” – ამბობდა იგი და ისევ ცრემლი ერეოდა თვალებზე. ეს ფაქტი განსაკუთრებით უნდა აღნიშნულიყო ამ წერილში!

დაღუპულთა მემორიალთან ამდერებულო “გადღეგრძელებს, საქართველო, კიდევ უფრო აღორძინდი”, 30 წლის წინანდელ ემოციებს აახლებდა, ომხიანი “შავლეგოთი” გტკიოდა თავისუფლების ბედნიერება და ბოლოს, როგორც სოციალურ ქსელში გავრცელებული ფრაზით ვამბობთ – “მადლობა თავისუფლებისთვის!”

მოსავალი წყალუი აღარ ჩაიყრება

თეა გაგუნაშვილი

უკვე კარგა ხანია, წყალს მიჰქონდა გომელების წლის მოსავალი. ამიერიდან ასე აღარ იქნება, საყანე ფართობები არ დაიბრუნება. რადგან დაბოლოს სამეკელი დაადგათ, წლების წინ გაჭრილ, მაგრამ ასევე წლებია გაუწმენდავ არხებს, ადრინაი გაზაფხულის სუხის მიუხედავად, სიხარულით წმენდენ გომელები. უფრო სწორად, ფართობში მომუშავე ტექნიკის მუშაობას თემში მერი წარმომადგენელი ზაზა ნიკოლეიშვილი და საკრებულოში თემის დეპუტატი დავით ამალაბერი ადევნებდა თვალყურს რამდენიმე თანასოფელთან ერთად. “შეიძლება ითქვას, რომ ეს არის ამ სოფლის დიდი ხნის პრობლემა. ფაქტობრივად, ბოლო არაერთი წელია არ ამოწმენდილა წყალსაწრეტი არხი, რომელიც იცავს საყანე ფართობებს წყლის ჩადგომისა და დაჭობებისგან. ამ ფართობებით დაბლა გომის, კეთილარისა და ციფწყალას მოსახლეობა სარგებლობს.” – სიტუაციაში გვარჯვეს დავით ამალაბერი. იმ რამდენიმე გომიდან, სოფლის ხელმძღვანელობასთან ერთად რომ ადევნებდა თვალყურს მიმდინარე სამუ-

შაოს, ერთ-ერთი ზურაბ ჩაჩუა გახლდათ, ერთ დროს გომში არსებული სასოფლო მეურნეობის მთავარი აგრონომი და დირექტორი, ადამიანი, რომელმაც, როგორც დათო ამალაბერი აღნიშნა, ფაქტობრივად ზეპირად იცის არხების და სასოფლო-სამეურნეო სავარგულების მდგომარეობა გომში. 1994 წელს იგი თავად ხელმძღვანელობდა იმ 400 მეტრიანი არხის გაჭრას, რომლის განიც ზოგ ადგილებში 2.5-3 მეტრსაც აღწევს. ეს სწორედ ის არხი გახლდათ, გომის სავარგულები დატბორვისგან რომ უნდა ეხსნა. თუმცა, იგი ერთადერთი არ არის, რომელიც ამ ეტაპზე გაიწმინდება. გომის თემში მსგავსი დატბორვის კიდევ ორი წყალსაწრეტი არხი გასუფთავდება წლებით ნაგროვი ნატანისაგან. სამუშაოები სტიქიით დაზარალებული ობიექტების აღდგენის პროგრამით დაფინანსდება, მათ შორის ის სამუშაოებიც, რომლებიც რუსიების უბანსა და მთისძირში ჩატარდება. “მუნიციპალიტეტის ხელმძღვანელობის დახმარებით, იმედა მალე მოგვარდება წლებით ნაგროვები ეს პრობლემა. ამჯერად 50 ჰექტარ ფართობს ემუშავება ჩვენს სოფელში.” – აღნიშნა დავით ამალაბერი.

საქმეში ჩახედულმა ზურაბ ჩაჩუამაც გაიხსენა, რომ: “ეს არხები 1994 წელს გაიჭრა, სამსახურეობრივი მოვალეობიდან გამომდინარე აქტიურად გახლდათ ჩაბმული ამ საქმეში. მას მერე არაფერი გაკარგებია მათ ამოსაწმენდად და გულგრილობამ შედეგიც გამოიღო – ამოივსო ქვა-ლორღითა და ნატანით. გაჭირვებით ჯერ ისევე მოგვკავს აქ სიმინდის მოსავალი. მდინარე რიონისა და ყუმურის წყლის ადიდებას უნდა მოვასწოროთ მისი გატანა შემოდგომაზე, თორემ წლის სარჩო წყალს მიაქვს მერე. ბოლოს რაც მახსოვს, 50 ჩენგელა ფოთში ჩაიტანა. დაბალია ჩენგი მხარე და წყალს ვერ ეტყვი არ დატბორიო. ეს სამუშაო, ახლა რომ ტარდება, დიდ შედეგს მისცემს სოფელს, პატივით საჭირო იყო იგი.”

გომის თემში მერის წარმომადგენელი ზაზა ნიკოლეიშვილი აკონკრეტებს: “პირველ ეტაპზე 360 გრძივი მეტრი გაიწმინდება. შემდეგ განტბორვები დაემატება 120 გრძივი მეტრზე. ამჯერად სამუშაოები მუნიციპალიტეტის მერიის ძალისხმევით სრულდება. მელორაციის სამსახურთან რომ გაგვეფორმებია ხელშეკრულება მათ გაწმენდაზე, ყოვე-

ლწლიურად სოლიდური თანხა გვექნება გადასახდელი.”

სამუშაოების დასათვალისწინებლად გომში ჩასული მუნიციპალიტეტის მერი ვალერიანე ფოცხვერია აცხადებდა: რომ “როცა მოსახლეობა საწრეტი არხების გაწმენდის თხოვნით მოგვმართავს, თუ შესაძლებლობა გვაქვს ჩენგი ტექნიკით უზრუნველყოთ სამუშაოები, ვასრულებთ მათ ჩენგი ტექნიკით. თუ არადა, ვაცხადებთ ტენდერს და შესაბამისი ორგანიზაციები მუშაობენ ამ საქმეზე. ამ შემთხვევაში სოფლის ხელმძღვანელისა და

დეპუტატის მოთხოვნის შედეგად კეთილმოწყობის სამსახური ასრულებს სამუშაოებს საკუთარი ტექნიკით. თუ სხვა ტიპის ტექნიკის მიხმარება დასჭირდება, იმასაც მივახმარებთ.”

გაწმენდილი საწრეტი არხები საკუთარ დანიშნულებას ამიერიდან კარგად შეასრულებენ და არც მდინარის ადიდება იქნება საფიქრალი მოსავლის აღება-დახმარებისას. ეს სოფლისთვის საჭირობოროტო პრობლემის მოგვარებააო, აცხადებდნენ სამუშაოების თვალყურის სადევნებლად გამოსული გომელები.

ყველაზე ახლო გზა ქალაქამდე

თეა გაგუნაშვილი

მუნიციპალიტეტის და საკრებულოს პირველი პირები, მას შემდეგ, რაც ძლიერი ქარით დაზიანებული

საერთო საცხოვრებელი სახლის გადახურვის სამუშაოები დაათვალისწინეს, სოფელ დიდ ჯიხაშიში ჩავიდნენ, სადაც გზის ერთი მონაკვეთის სარეაბილიტაციო სამუშაოები მიმ-

დინარეობდა. დიდი ჯიხაში-ეწრის მონაკვეთი, რომლის აღდგენის სამუშაოები 604 ათასი ლარი ჯდება, გარდა იმისა, რომ ამ ორი სოფლის ერთმანეთთან დამაკავშირებელი ყვ-

ელაზე მოკლე გზაა, იგი დიდ ჯიხაშიში სამტრედიასთანაც ყველა სხვა გზაზე მალე აკავშირებს. “დიდებუელი საქმე კეთდება. მოსახლეობის მოთხოვნაც ეს იყო. გარდა ამისა,

წყალსაწრეტი არხების გაწმენდის საერთო გვაქვს პრობლემა, რასაც, როგორც მუნიციპალიტეტის ხელისუფლება დაგვპირდა, მალე მოგვაგვარებინებენ.” – ამბობს დიდი ჯიხაშიში მათემატიკის საკრებულოში, გოგი ლეჟავა. “დაახლოებით 7 კილომეტრით აახლოვებს ეს გზა ქალაქამდე. მოსახლეობის მოთხოვნა ამჯერად ეს იყო, მზად ვართ მათ სხვა პრობლემებიც მოგუგვაროთ, რომლებზეც დღეს გვესაუბრნენ.” – განაცხადა დიდი ჯიხაშიში ვალერი ფოცხვერია.

სამუშაოები, რომელიც შეკრებილი მოსახლეობის კმაყოფილების ფონზე დაიწყო გრძელდება და როგორც ამბობენ ვადების სრული დაცვით დასრულდება.

ღააზარაღა ქარმა, აანაზღაუნა მინია

თეა გაგუნაშვილი

ზარალი, 30-31 მარტის ქარმა რომ მიაყენა სამტრედიის მუნიციპალიტეტს, თუ მნიშვნელოვანი არაა, არც უმნიშვნელოა. საქმის კურსშია და ყველა დაზიანებულ ობიექტზე იმყოფებოდნენ ადგილობრივი მერიის შესაბამისი სამსახურების წარმომადგენლები. რამდენიმე დღის წინ კი მუნიციპალიტეტის მერი ვალერი ფოცხვერია და საკრებულოს თავმჯდომარე ნუ-

გზარ ჯამბურია, მის მოადგილე კობა ძიმიტურიან ერთად, სამტრედიის უკველეს უბანში, რეინიგზელთა დასახლებაში ერთ-ერთი კორპუსის გადახურვის სამუშაოებს თავად დაესწრნენ.

ძლიერმა ქარმა სამტრედიის სახურავი გადახადა ოთხ საცხოვრებელ სახლს. ისინი ჭკაგანში, ბაშში, ეწერსა და ქალაქის ტერიტორიაზე, თავისუფლების ქუჩაზე მდებარეობენ. გარდა ამისა, სახურავი გადააძრო 1

კორპუსსა და სამ საბავშვო ბაღს.

რეინიგზელთა დასახლებაში იმ კორპუსში, საჭირო საშენი მასალა რომ მიიტანეს, განსაკუთრებულად დაზიანებული ნანა ძიგუას საცხოვრებელი ბინა გახლდათ. როგორც მან განაცხადა: “პირველივე მიმართვისას სათანადო ღონისძიებები გაატარა ადგილობრივმა ხელისუფლებამ და უკვე დაწყებულია გადახურვის სამუშაოები. დღე ერთი იყო და, რამდენჯერმე მოვიდნენ შესამოწმებლად, რა სამუშაოების ჩატარება იქნებოდა საჭირო.”

“როგორც ვიცით, ქარს წვიმა მოჰყვა, ამიტომ, ამინდს დაველოდეთ და სტიქიით დაზარალებულთა ფონდიდან გამოყოფილი თანხებით, ადგილზე არსებულმა სამშენებლო კომპანიებმა დაიწყეს შესაბამისი სამუშაოების შესრულება. სულ 140 ათასი ლარი დასჭირდება ძლიერი ქარის შედეგად მიყენებული ზარალის აღმოფხვრას. სადაც საჭიროა, ანუ, საერთო საცხოვ-

რებელ სახლებში, ადგილობრივი მუნიციპალიტეტი უზრუნველყოფს სამუშაოების ჩატარებას, კერძო საცხოვრებელ სახლებს რაც შეეხება, მეპატრონეებს გადაეცათ თუნუქისა და ხის მასალა და ისინი თავად გადახურავენ საკუთარ სახლებს.” – აღნიშნა მუნიციპალიტეტის მერმა ვალერი ფოცხვერია.

იქვე მყოფი საკრებულოს თავმჯდომარე კი გულისწყვეტით საუბრობდა, რომ სურვილის გარდა, ამ უძველესი უბნის ინფრასტრუქტურა იძლეოდა საშუალებას, ეს უბანი კულტურული მემკვიდრეობის ნუსხაში შესულიყო, თუმცა, უნებართვო მიშენებებმა ეს შესაძლებლობა უკვე მოსპო.

დაწყებული სამუშაოები ახლო მომავალში დასრულდება. მას, ვინც სამტრედიის მარტის ბოლო დღეებში ქარისგან დაზარალდა, ზიანი ადგილობრივმა მერიამ აუნაზღაურა.

14 აპრილი ქართული ენის დღეა!

ლიპნაე გაგინაძე

1978 წლის აპრილში ქართული ენის სახელმწიფოებრივი სტატუსის დასაცავად, საქართველოს დედაქალაქ თბილისში სტუდენტებისა და ინტელიგენციის მონაწილეობით, საპროტესტო, მრავალათასიანი მიტინგი გაიმართა. მოსოფი, კრემლი ითხოვდა საქართველოს კონსტიტუციაში სახელმწიფო ენად რუსული ენა ჩაწერილიყო... თუმცა, მოსოფმა უკან დაიხია.

ქართველმა ერმა იხსნა ენა თვისი, მოგვიანებით კი, ძველი დაუდგა "დედაენას."

"11 სექტემბერს თბილისში მაღალი კვარცხლბეგიდან აწვრიალდა სიმბოლო-

ური "ცოდნის ზარი - დედაენა". საზეიმოდ ჟღერს ჰიმნი, რომელიც კომპოზიტორმა რევაზ ლალიძემ შექმნა 1976 წელს, "დედაენის" 100 წლისთავის დღეებში. ელვარდ შვედენაძე და ქართული მეცნიერების პატრიარქი აკაკი შანიძე ჭრიან ლენტს, 14 მეტრიანი კომპოზიციიდან, რომლის ავტორები არიან მოქანდაკე ელვარდ ამაშუკელი და არქიტექტორი ნოდარ მგალობლიშვილი, ნელა ეშვება თეთრი საბურველი. შეკრებილთ თვალწინ წარმოუდგათ ბრინჯაოში ხორცშესხმული ძველი ცოდნისადმი ხალხის მარადიული მისწრაფებისა..." ვკითხულობთ 1983 წელს განთქმულ "სამშობლოს" სექტემბრის ერთ-ერთ ნომერში, "დედაენის" ძეგლის გახსნას რომ ეძღვნება.

დაახ, ძველი დაუდგა ქართველმა კაცმა "დედაენას" და ამით თქვა ყველაფერი, გამოხატა მისი სიყვარული და პატივისცემა მშობლიური ენისადმი, მწერლობისადმი, კულტურისადმი.

ქართველი ერისკაცები თუ სასულიერო მოღვაწენი, თაობებს შეახსენებდნენ მშობლიური ენისადმი გაფრთხილებასა და სიყვარულს.

"დედაენა არის უფლის კურთხევით, ჩვენ წინაპართაგან აღმშენებული უწმინდესი ტაძარი, რომელსაც სვეტებად უდგანან სამშობლო ქვეყნის მოღვაწენი, დაწერევა მისი ადვილია, ხოლო აღდგენა ფრიად ძნელი".

კაირონ მეორე
"ქართული ენით ყველაფერი გამოითქმება რაც დედამიწაზე შეიძლება გამოითქვას რაგინდარაგინით. აზრი არ მოიპოვება არც ერთ ენაზე რუსეთის ან ევროპისა, რომ არა თუ ქართველმა სახვებით ვერ გამოითქვას, არამედ, მხატვრულ ფაილბში არ ჩამოასხას".

ნიკო მარი
"ადამიანს, როგორც მოაზროვნე არსებას არ გააჩნია სხვა რამ ისეთი ძვირფასი განძი, როგორც არის მშობლიური ენა. იგი შეუთვისებია ადამიანს დედის რძესთან ერთად".

გიორგი ახვლედიანი
"შე დაგიგდებთ ყურს./ თუნდ მთელი დღე და მთელი ღამე/ მე დაგიგდებთ ყურს./ თვეობით და წელიწადობით/ ილაპარაკეთ, მე თქვენა გთხოვთ./ ოღონდ ქართულად, ოღონდ ქართულად ილაპარაკეთ!"

გალაკტიონ ტაბიძე
მსოფლიოში დაახლოებით სამი ათასამდე ენაა, ანბანი კი, მხოლოდ თითხმეტი.
ცნობილია ქართული ანბანის სამი სახეობა: ასომთავრული, (მეცხრე საუკუნემდე) ნუსხური, (მეცხრედან მეთერთმეტემდე). მეთერთმეტედან - მხედრული.

ქართული ანბანის ყოველ ასოს, ისევე როგორც სხვა ანბანთა ასოებს, თავისი რიცხვითი მნიშვნელობა აქვს.

გვიყვარდეს, ვადიდოთ, დავიცვათ ენა ქართული!

მოგავალ უხვადრამდე

ლიპნაე გაგინაძე

ლორეა აპრილი იმ დღეს დაიწყო, თუმცა, მარტი მარტობას არ თმობდა და სუსხი ძვალსა და რბილში ატანდა. საოცარი სითბო იყო მხოლოდ იმ სახლში, სათნოების რომ ჰქვია და სათნო მოსუკები რომ ბინადრობენ.

იდეა, ამ სახლის ბინადართათვის ერთი ჩვეულებრივი დღე გაგაგამაშვებიათ, დიდი ხნის წინ დაიბადა საზოგადოება "სამტრედიის" გაშვების ერთ-ერთ სტადიონზე და 1 აპრილს იდეას ხორცი შეესხა.

საზოგადოება "სამტრედიის" თავმჯდომარე ტატა გოგუაძე, თავმჯდომარის მოადგილე მოგელი კუპრეიშვილი, გამგეობის წევრები: თემურ ტორონჯაძე, გია ბოჭორიშვილი და სხვები, "სათნოების სახლს" ხელდამშვენებულნი ეწვივნენ. მოსწავლე-ახალგაზრდობის სახლმა ფოლკლორული ანსამბლი "ჩანგი" (ხელმძღვანელი მერი ტკეციციანი) აახლა მრავალფეროვანი რეპერტუარით სახლის ბინადართ. როგორც ყოველთვის, ამჯერადაც პირველი შემოგვეგება "სათნოების სახლის" დირექტორი, მამა შიო

(ჭაფოძე) და ყურადღებისათვის ყველას მაღლობა გადაგვიხანდა.

ვიდრე მოხუცები დარბაზში ივრებოდნენ, საშუალება მოგვეცა "სათნოების სახლის" ხელმძღვანელობასა და თანამშრომლებს იმ პრობლემებზე გავსაუბრებოდით, რომელთა წინაშე იმისი ყოველდღიურად დგანან.

ირველი სისუფთავე გამოეხატა. უბრალო დამთხვევა იყო, იმ დროს მივედით, როცა სახლის ბინადართათვის ხილის, მინერალური წყლისა და სხვა საჭირო პროდუქტის მორიგი მარაგი მიიტანეს. სტუმრებიც ჩავერთეთ მანქანის დაცლაში და ამასობაში, "ჩანგიც" ამღერდა.

ვის ყმაწვილქალობა, ვის კიდევ ჭაბუკობა, სიცილე და ონავრობა მოაგონა ქართველთა ცნობიერებაში წლებით გამჯდარმა ფოლკლორმა და განა მართლ ბავშვები? მოხუცებიც სიმღერის ხასიათზე მოიყვანა. 101 წლის გალინა ზაქარაძემ პატარები თავისთან იხმო და "სულიყო" და "ჩემო ციცინათელა" შეასრულა. რა თქმა უნდა, ოვაციაშიც არ დააყოვნა.

მერე ერთმა ბინადარმა უშუალოდ "მამბიკებში დაჩაგრული"... შემოსძახა.

აჭარულ მელიდებზე აცეკვდა სხვა მობინადრე.

ერთი სიტყვით, ამ დღეს ყველანი ბედნიერები იყვნენ, თუმცა არა მარტო

ქალბატონების, მამაკაცების თვალებზე დაც კაფობდა ცრემლი, ცრემლი სიხარულისა და ცრემლი სინანულისა. შეეიტყვეთ, რომ ბინადართაგან ბევრს საკუთარი ოჯახი, შვილები, შვილიშვილები, მათი შვილები ჰყავთ. თუმცა...

რამდენიმე ბინადარი თვალში დაგვიყვდა. შევწუხდით, როცა მათი გარდაცვალების შესახებ შევიტყვეთ. რას ვიზამთ, ასეთია ცხოვრების კანონზომიერება.

უდიდესი მაღლობა ყველას, ორი ჩემი ხნის მოიყარეთო, გულწრფელად გვლ-

ოცავდა 101 წლის გალინა ბუბო, უკვე მისი პერსონალური ოთახიდან, სადაც დღემდე თვალსაჩინო ადგილზე მოზრდილი მისალოცი მისი საუკუნოვანი იუბილის აღსანიშნავად რომ განთავსდა.

"სათნოების სახლის" ბინადართაგან ბევრი საწოლსა მიჯჯვული. გული არც მათ დასწვებულს პატარებმა და ოთახოთახ შემოიარეს სიმღერ-სიმღერით. საწოლშიც ამღერდნენ და აცეკვდნენ მოხუცები. წუთით თითქოს სიბერეც დაავიწყდათ და წვეული ავადმყოფობაც. ლოცვა ისმოდა იმ დღეს ყოველი ოთახიდან, რომლის ავტორებიც არამც თუ მიუსაფარი, არამედ საზოგადოებასაგან, კეთილი ადამიანებისაგან, დიხაც, რომ ყურადღებით მოსილი სათნო მოხუცები იყვნენ.

"საოცრად კმაყოფილი ვართ, რომ დღევანდელი დღე შედგა. ვფიქრობ, მოსწავლე-ახალგაზრდობის სახლის იმ აღ-

საზრდელებს, რომლებიც დღეს აქ არიან წარმოდგენილნი, ეს დღე დიდხანს ეხსომებათ. ხანგრძლივ სიცოცხლეს გუსურვებ ამ სახლის თითოეულ ბინადარს და მაღლობას მოვასხენებ აქ დასაქმებულ თითოეულ ადამიანს. - განუცხადა "სამტრედიის მაცნეს" საზოგადოება "სამტრედიის" თავმჯდომარემ, ტატა გოგუაძემ.

გაცილებით მეტხანს დავყავით სათნოების სახლში ვიდრე დაგვეძლია იყო. ღმერთმა დაგლოცით, გაგაძლიეროთ, მაღლი გაგომრავლოთ დაგვეშვიდობა სტუმრებს თანამშრომელთა და სახლის ბინადართა სახელით მამა შიო (ჭაფოძე).

კიდევ ერთხელ რეალურად დაგვაყენა იმ გარდაუვალი ჭეშმარიტების წინაშე ამ ერთმა არაჩვეულებრივმა დღემ, რომ ჩვენ, ყველანი დავბერდებით! მომავალ შეხვედრამდე სათნო ქალბატონებო და ბატონებო.

მამოგრაფია, ექოსკოპია, სწრაფი ტესტები - გაუფრთხილდი ჯანმრთელობას!

ამ სლოგანით სამტრედიის რუსთაველის ქუჩაზე მდებარე ჯანმრთელობის ცენტრ "ჰერას" მობილური ჯგუფი, მოქალაქეებს უფასო გამოკვლევების ჩატარებაზე იწვევდა.

3-4 აპრილს სამტრედიის მუნიციპალიტეტში, სამტრედიის საზოგადოებრივი ცენტრის, ორგანიზაცია "ჰერას" და ადგილობრივი თვითმმართველობის მხარდაჭერით, სამტრედიელი ქალბატონებისთვის უფასო სკრინინგ-აქცია ჩატარდა. იგი დილის 10 საათიდან 17 საათამდე მიმდინარეობდა.

სამედიცინოს ყელისა და სარძევე ჯირკვლის უფასო სკრინინგი 150-მდე ქალბატონმა ჩაიტარა, სამედიცინოს ყელის პაპტესტი 25-დან 60 წლამდე, ხოლო სარძევე ჯირკვლის მამოგრაფია, 40-დან 70 წლამდე ქალბატონებს შეეძლოთ ჩატარებინათ.

კლინიკა "ჰერა" 2009 წლიდან ჩართულია ეროვნულ სკრინინგ პროგრამაში, რაც მოსახლეობას საშუალებას აძლევს უფასოდ ჩაიტარონ მნიშვნელოვანი გამოკვლევები.

ქართულ-იაპონური პარტნიორობის შედეგად, "ჰერას" მამოგრაფიული გამოკვლევებისთვის 2018 წლის უახლესი ციფრული აპარატურა გადაეცა.

მობილური ჯგუფი მოსახლეობას დასავლეთ საქართველოში მოქმედი, ერთადერთი, სპეციალურად აღჭურვილი მანქანით ემსახურება.

აღლოზა მამოს

ჩემდამი გამოჩენილი სითბოს, ყურადღებისათვის და ჩატარებულ კვალიფიციური მკურნალობისათვის, გულწრფელი მაღლობა მინდა მოვასხნო ცნობილ ექიმს, ქალბატონ მარინა სტურუას.

ღმერთმა უმრავლოს სამტრედიას, საქართველოს მისებრ პროფესიონალი მედიკოსები.

კატინოსკინი, კლემენტინე ბანბაძე

აღლოზა

მიმდინარე წლის 31 მარტს კლინიკა "მედიკალიუსი" სამტრედიის ფილიალში ჩატარდა უფასო გამოკვლევები იმ პენსიონერებისათვის, ვისაც მხედველობის პრობლემები აქვთ. მათ შორის გახლდით მეც. წლებია მარჯვენა თვალში სერიოზული პრობლემები მაქვს რა თქმა უნდა, მხედველობასთან დაკავშირებით და დიაგნოზი ვერც ქუთაისში და ვერც თბილისში ვერ დამისვეს. თბილისიდან მოვლინებულმა ექიმებმა, ბატონებმა ალექსო ჩხარტიშვილმა და მირიან პარამელაშვილმა დიაგნოზი დამიდგინეს, დამინიშნეს სათანადო მკურნალობა და გარანტიაც მომცეს, რომ ჯანსაღ თვალში სრულად შემინარჩუნდება მხედველობა. ჩემი საყვარელი გზეთის "სამტრედიის მაცნეს" მეშვეობით, მაღლობა მინდა გადაუხადო ბატონ ალექსოს, ბატონ მირიანს და ვუსურვო მათ მაღლიერ პაციენტთა სიუხვე და პირადი ბედნიერება.

ამონელი კახიას
თაფაიშვილი პირა
კლემენტინე

სამტრედიელები საქართველოს ღამთაღამოებლობისათვის ბრძოლაში

დავით აღმაშენებლის სახელობის საკათედრო ტაძრის მშენებლობის ხელმძღვანელის, ბატონ ჯონი ნადირაძის წინადაცხადებით აქვს შეტანილი გასული საუკუნის 90-იან წლებში ახალი ძალით მიმდინარე ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობაში.

ამ დღეებში რეაქციამში გვეწვია და საკმაოდ ვრცელი ნაშრომი გვაახლა. “... დიდი იმედი მაქვს, რომ ჩვენში აუცილებლად გამოიწვევებიან ბიროვნებები, რომლებიც სათანადო მასალებზე დაყრდნობით საფუძვლიანად გამოიკვლივენ ამ საკითხებს და დიდ წვლილს შეიტანენ ზოგადად სამტრედიის ისტორიის შესწავლის საქმეში”. – წერს ავტორი წერილის შესავალში, თუმცა, ჩვენი მხრივ, აღვნიშნავთ, რომ წარმოდგენილი წერილი, რომელსაც ამჟამად არ ვეწოდეთ ნაშრომი, ბევრ სახელს აზიარებს შეითხველს, განსაკუთრებით საქართველოს ისტორიის ამ პერიოდზე მომუშავე ახალგაზრდებსა და მეცნიერებს, ყურნაღობისთვის, საერთოდ საზოგადოებას.

მაგლობას ვუხდით უტყუარ ფაქტებზე დაყრდნობით მომზადებული მასალისათვის ბატონ ჯონი ნადირაძის და შეითხველს წერილის სრულ ვარიანტს ვითავაზობთ.

ლ.შანა ბაბუნაძე

სამტრედიელებს, ქალაქისა და მუნიციპალიტეტის დღევანდელ საზღვრებში მცხოვრებ მოსახლეობას ქვეყნის დამოუკიდებლობისათვის ბრძოლაში ყოველთვის სერიოზული წვლილი შეჰქონდა. ეს ჩვენი ისტორიის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი საკითხია და დიდი იმედი მაქვს, რომ ჩვენში აუცილებლად გამოიწვევებიან ბიროვნებები, რომლებიც სათანადო მასალებზე დაყრდნობით საფუძვლიანად გამოიკვლივენ ამ საკითხს და ამით დიდ წვლილს შეიტანენ ზოგადად სამტრედიის ისტორიის შესწავლის საქმეში.

ამ საგანზეთი მტკიცებაში ჩვენ, რა თქმა უნდა, ამ საკითხის ამომწურავად გაშუქების არც მიზანი და არც შესაძლებლობა არ გვაქვს. ჩვენი მოკრძალებული ამოცანა სამტრედიელებს შევასწავლოთ ის ჩვენი თანამემამულენი, რომლებიც უშუალოდ მონაწილეობდნენ 1918 წელს საქართველოს დამოუკიდებლობის გამოცხადებასა და ქართული სახელმწიფოს მშენებლობაში საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის არსებობის ხანმოკლე პერიოდის განმავლობაში.

1918 წლის 26 მაისს საქართველომ დამოუკიდებლობა გამოაცხადა, ხოლო 100 წლის წინ, 1919 წლის 14-17 თებერვალს, საქართველოს მოსახლეობამ დემოკრატიულად ჩატარებული არჩევნების (საყოველთაო, ფარული, თანაბარი, პირდაპირი კენჭისყრით) გზით პირველად აირჩია დემოკრატიული საკანონმდებლო ორგანო – დამფუძნებელი კრება.

ყოველივე ეს, ერთი შეხედვით, სრულიად მოულოდნელი იყო, მაგრამ მეორე მხრივ, იგი იყო ლოგიკური დასასრული ქართველი ერის მრავალწლიანი ბრძოლისა ქვეყნის დამოუკიდებლობის აღდგენისათვის. ბრძოლა დამოუკიდებლობისათვის განსაკუთრებით გააქტიურდა პირველი მსოფლიო ომის შედეგად რუსეთის იმპერიაში შექმნილი მწვავე პოლიტიკური და ეკონომიკური კრიზისის პერიოდში.

1917 წლის თებერვალ-მარტის ბურჟუაზულმა რევოლუციამ რუსეთში მონარქია დაამხო. ხელისუფლება გადავიდა დროებითი მთავრობის ხელში, რომლის პარალელურად გაჩნდა ახალი სახელისუფლებო ორგანოები – დეპუტატთა საბჭოები, რომლებიც პრაქტიკულად ფლობდნენ რეალურ ძალაუფლებას. ანალოგიური მდგომარეობა იყო ამიერკავკასიაშიც, კერძოდ, საქართველოსა და თბილისშიც, რომელიც ამიერკავკასიის ცენტრს წარმოადგენდა. აქ 18 მარტიდან ამოქმედდა დროებითი მთავრობის მიერ დანიშნული ამიერკავკასიის განსაკუთრებული კომიტეტი (ონაკომი), მაგრამ რეალურ ძალაუფლებას თბილისისა და ამიერკავკასიის მუშათა, ჯარისკაცთა და გლეხთა დეპუტატების საბჭოები ფლობდნენ, რომლის ფაქტობრივი ხელმძღვანელი ქართველი სოციალ-დემოკრატების ლიდერი ნოე ჟორდანიანი იყო.

1917 წლის აპრილში თბილისში შეიქმნა ეროვნული ხელისუფლების ჩანახაზი – საქართველოს ეროვნული ინტერპარტიული საბჭო. ინტერპარტიულმა საბჭომ ამ ეტაპზე ეროვნული მოძრაობის კოორდინატორის ფუნქცია იკისრა. საბჭოს მუშაობას წარმართავდა აღმასრულებელი

კომიტეტი აკაიი ჩხეველის თავმჯდომარეობით.

რუსეთში განვითარებულმა მოვლენებმა აიძულა ინტერპარტიული საბჭო, გადაწვევტ მოქმედებებზე გადასულიყო. 1917 წლის 25 ოქტომბერს ბოლშევიკებმა პეტროგრადში დროებითი მთავრობა დაამხეს და საბჭოთა ხელისუფლება გამოაცხადეს. ამიერკავკასიაში დროებითი მთავრობის ორგანომ – “ონაკომმა” მოქმედება შეწყვიტა. ცხადი იყო, რომ რუსეთის საბჭოთა მთავრობა შეეცდებოდა ამიერკავკასიაზე თავისი ხელისუფლების გავრცელებას. რადგანაც ამიერკავკასიაში მოქმედ პოლიტიკურ ძალებს (გარდა ბოლშევიკებისა) არ ჰქონდათ სურველი რუსეთის საბჭოთა ხელისუფლებასთან თანამშრომლობისა. მათ გადაწყვიტეს, შეექმნათ ხელისუფლების სამხარეო ორგანო. აუცილებელი იყო ქართულ სახელისუფლებო ორგანოს შექმნაზე ფიქრიც. ამიტომ ინტერპარტიულმა საბჭომ 1917 წლის 3 ნოემბერს მიიღო გადაწყვეტილება ეროვნული ფრილობის მოქმედების შესახებ, რათა შექმნილიყო გაცილებით უფლებამოსილი ორგანო, რომელსაც ექნებოდა ქართველი ერის სახელით გამოსვლის უფლება.

1917 წლის 11 ნოემბერს თბილისში ამიერკავკასიის დროებითი მთავრობის შექმნასთან დაკავშირებით მოწვეული იქნა თათბირი, რომელშიც მონაწილეობდნენ ამიერკავკასიის პოლიტიკური პარტიების, თბილისისა და ამიერკავკასიის მუშათა და ჯარისკაცთა დეპუტატების საბჭოების, რუსეთის რეინიფისა და ფოსტა-ტელეგრაფის წარმომადგენლები. თათბირზე მიღებული იქნა გადაწყვეტილება ამიერკავკასიის სამხარეო ხელისუფლების ორგანოს – ამიერკავკასიის კომისარიატის შექმნის შესახებ, რომელიც ავტონომიურად გაუძღვებოდა სამხარეო მმართველობას რუსეთში კანონიერი ხელისუფლების აღდგენამდე, ე. ი. ამიერკავკასია ამ ეტაპზე დამოუკიდებელ სახელმწიფოდ არ ცხადდებოდა.

1917 წლის 19-22 ნოემბერს ინტერპარტიული საბჭოს 3 ნოემბრის გადაწყვეტილების საფუძველზე, თბილისში მოწვეული იქნა საქართველოს პოლიტიკური პარტიების, მუშათა და ჯარისკაცთა საბჭოების, ქალაქების თვითმმართველობების, კულტურულ-საგანმანათლებლო და საფინანსო დაწესებულებების, ეროვნულ უმცირესობათა წარმომადგენელთა ეროვნული ფრილობა. ფრილობაზე წარმოდგენილი იყო 324 დელეგატი გადაწყვეტი და 19 სათათბირო ზმით. ფრილობას ესწრებოდნენ უცხო სახელმწიფო და მჭობელ ერთა წარმომადგენლები, კავკასიის ჯარების მთავარსარდალი, ქართული ეკლესიისა და საზოგადოებრივ ორგანიზაციათა წარმომადგენლები.

საქართველოს ეროვნულმა ფრილობამ 1917 წლის 22 ნოემბერს აირჩია ეროვნული საბჭო, რომელიც თავდაპირველად 60 წევრისაგან შედგებოდა (ძირითადად პოლიტიკურ პარტიათა წარმომადგენლები). შემდგომში მისი შემადგენლობა გაფართოვდა, როგორც პოლიტიკურ პარტიათა წარმომადგენლების გაზრდით, ასევე ეროვნულ უმცირესობათა წარმომადგენლებით და ბოლოს წევრთა რაოდენო-

ბამ 112 შეადგინა. ეროვნული საბჭოს საქმიანობას ხელმძღვანელობდა კოალიციური პრინციპით დაკომპლექტებული 15 წევრისგან შემდგარი აღმასრულებელი კომიტეტი. საბჭოსაც და აღმასრულებელ კომიტეტსაც სათავეში ედგა ნოე ჟორდანიანი (იგი 1918 წლის ივნისიდან შეცვალა აკაიი ჩხეველმა, ხოლო 1918 წლის ოქტომბრიდან საბჭოს თავმჯდომარე ნიკოლოზ (კარლო) ჩხეიძე გახდა).

ეროვნული ფრილობის მოწვევას და ეროვნული საბჭოს არჩევას დიდი ისტორიული და ამავე დროს პრაქტიკული მნიშვნელობა ჰქონდა. ეროვნული საბჭოს შექმნით ფაქტობრივად ჩამოყალიბდა ქართული სახელისუფლებო ორგანო და რუსეთის იმპერიაში შემდგომში განვითარებულ მოვლენებს საქართველოს პოლიტიკური სექტორი მოუზადებელი არ შეხვედრია.

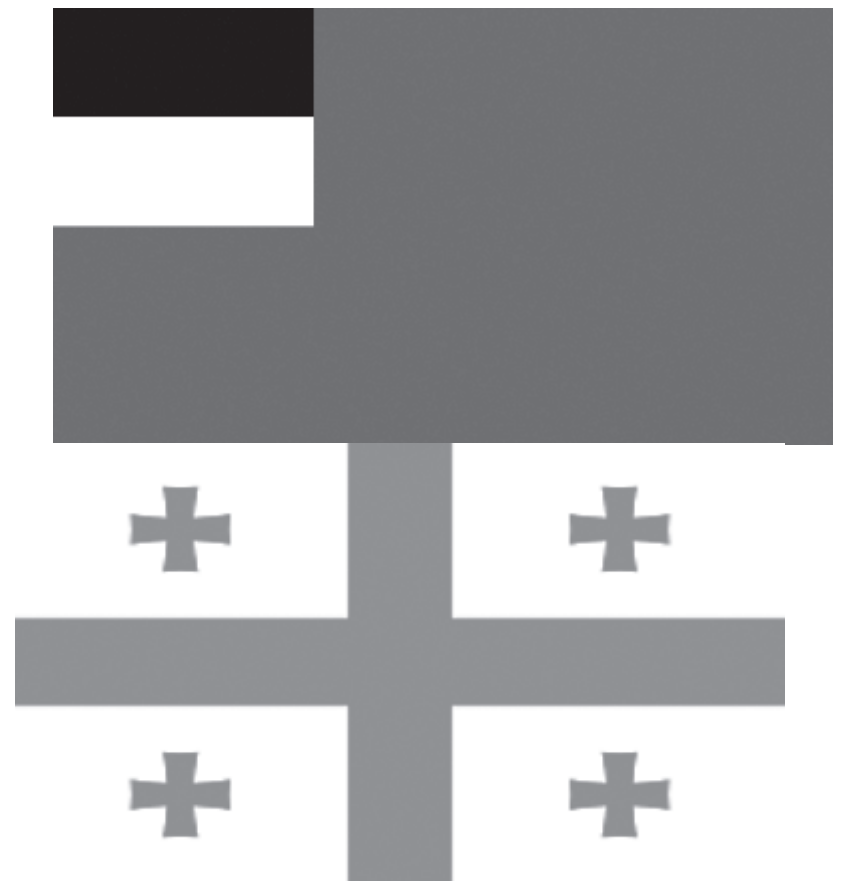
რუსეთსა და ამიერკავკასიაში კი მოვლენები ელვის სისწრაფით ვითარდებოდა. 1918 წლის 3 იანვარს ბოლშევიკებმა რუსეთის ახლად არჩეული დამფუძნებელი კრება გარევეს და კავკასიის ფრონტიდან მოხსნილი ბოლშევიკურად განწყობილი ჯარის ნაწილებით ცხადეს საქართველოს ოკუპაცია, თუმცა, მათი ეს ცდა მარცხით დამთავრდა. მძიმე მდგომარეობა შეიქმნა თურქეთის საზღვარზე, რომელიც, თავის მხრივ, ამიერკავკასიის დაკავებას ცდილობდა. მათთან მოლაპარაკების საწარმოებლად აუცილებელი იყო ამიერკავკასიის დამოუკიდებელ სახელმწიფოდ გამოცხადება. ქართველი მემშვენიერების ინციტატივით ამიერკავკასიის კომისარიატმა 1918 წლის 23 იანვარს თბილისში მოწვევა ამიერკავკასიიდან რუსეთის დამფუძნებელი კრებაში არჩეული დეპუტატების სხდომა, რომელზედაც მიღებული იქნა გადაწყვეტილება ამიერკავკასიის საკანონმდებლო ორგანოს – ამიერკავკასიის სეიმის მოწვევის შესახებ. ამ გადაწყვეტილების საფუძველზე 1918 წლის 10 თებერვალს მოწვეული იქნა ამიერკავკასიის სეიმი, რომელმაც 1918 წლის 22 აპრილს გამოაცხადა ახალი დამოუკიდებელი სახელმწიფოს – ამიერკავკასიის დემოკრატიული ფედერაციული რესპუბლიკის შექმნა. ამიერკავკასიის სეიმის ამ დაგვიანებულმა ნაბიჯმა ვერ გათმჯობესა არსებული მძიმე მდგომარეობა. სანამ სეიმი დამოუკიდებლობის გამოცხადებამდე მსჯელობდა, თურქებმა სამხრეთ საქართველოსა და სომხეთის ტერიტორიების მნიშვნელოვანი ნაწილი დაიკავეს და 1918 წლის მაისის დასაწყისში ამიერკავკასიის რესპუბლიკას უკმძიმეს საზავო პირობები წამოუყვეს. საქმეს ართულებდა ისიც, რომ საქართველოს, სომხეთისა და აზერბაიჯანის განსხვავებული საგარეო ორიენტაცია ჰქონდათ. საქართველოს აქცენტზე გერმანიაზე ჰქონდა აღებული, სომხეთს – ინგლისზე, აზერბაიჯანს კი – თურქეთზე. ასეთ პირობებში საქართველოსთვის სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანი იყო გერმანიის წინადადება, რომ ისინი შეაჩერებდნენ თურქეთს და დაიკავდნენ საქართველოს, თუ საქართველო გამოაცხადებდა დამოუკიდებლობას.

1918 წლის მაისის მეორე ნახევარში, მწვავე განხილვების შემდეგ, ეროვნული საბჭო მივიდა საქართველოს დამოუკიდებლობის გამოცხადების გადაწყვეტილებაზე.

1918 წლის 26 მაისს თბილისში, კავკასიის მეფისნაცვლის ყოფილ სასახლეში (დღევანდელი ახალგაზრდობის სასახლე რუსთაველის პროსპექტზე) თავისი უკანასკნელი სხდომა გამართა ამიერკავკასიის სეიმმა და ამიერკავკასიის დემოკრატიული ფედერაციული რესპუბლიკა დამოუკიდებლობის გამოცხადება იმავ დარბაზში, 4 საათსა და 50 წუთზე, ნოე ჟორდანიანის თავმჯდომარეობით გაიმართა საქართველოს ეროვნული საბჭოს სხდომა, რომელმაც 5 საათსა და 10 წუთზე ერთხმად დაამტკიცა “საქართველოს დამოუკიდებლობის აქტი”. საქართველო დამოუკიდებელ დემოკრატიულ რესპუბლიკად გამოცხადდა.

ეროვნულმა საბჭომ ჩამოაყალიბა საქართველოს დროებითი მთავრობა (დამფუძნებელი კრების მოწვევამდე), რომლის პირველი თავმჯდომარე ნოე რამიშვილი გახდა. 1918 წლის 24 ივნისს იგი შეცვალა ნოე ჟორდანიანმა.

ჩვენთვის, სამტრედიელებისათვის, განსაკუთრებით საამაჟია ის, რომ საქართვე-

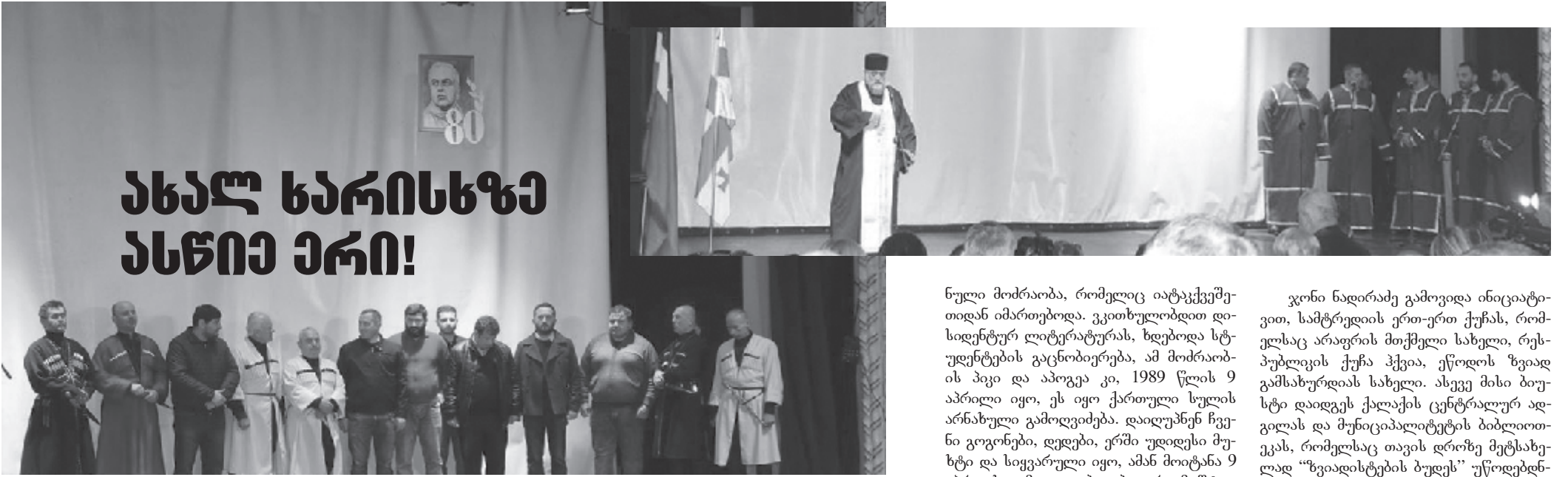
ლოს ეროვნული საბჭოს წევრები იყვნენ და შესაბამისად, ყველა ზემოთ აღნიშნულ პროცესში აქტიურად მონაწილეობდნენ სამტრედიელები: პეტრე გელეიშვილი, ფილიპე ლორია, კონსტანტინე კანდელაკი, აკაიი პაპავა, ნიკოლოზ ელიავა, სარდიონ თევზაძე და ნიკო ნიკოლაძე. მათი უშუალო მონაწილეობით იქნა მიღებული გადაწყვეტილება საქართველოს დამოუკიდებელ სახელმწიფოდ გამოცხადების შესახებ. 1918 წლის 26 მაისს მიღებულ “საქართველოს დამოუკიდებლობის აქტზე” ეროვნული საბჭოს სხვა წევრებთან ერთად პეტრე გელეიშვილის, ნიკოლოზ ელიავასა და აკაიი პაპავას ხელმოწერაცაა. ნიკო ნიკოლაძე ამ დროს ქ. ფთიმში იმყოფებოდა და აკაიი ჩხეველთან და საქართველოს დელეგაციის სხვა წევრებთან ერთად გერმანელებთან და თურქებთან აწარმოებდა მოლაპარაკებას. რაც შეეხება ფილიპე ლორიას, სარდიონ თევზაძეს და კონსტანტინე კანდელაკს, ჯერ ვერ მოხერხდა იმის დადგენა, თუ რა მიზეზით არ არის მათი ხელმოწერა 26 მაისის მიღებულ დამოუკიდებლობის აქტზე.

სამტრედიელებს თავისი წარმომადგენლები ჰყავდათ ეროვნული საბჭოს მიერ შექმნილ დროებით მთავრობაშიც. კონსტანტინე კანდელაკი თავდაპირველად ფინანსთა და ვაჭრობა-მრეწველობის მინისტრის ამხანაგი (მოადგილე) იყო, ხოლო შემდგომში მინისტრი, პეტრე გელეიშვილი კი მინათომქმედების მინისტრის ამხანაგის (მოადგილის) პოსტი ეკავა.

როგორც დასაწყისში აღვნიშნეთ, ეროვნული საბჭოს გადაწყვეტილებით, 1919 წლის 14-17 თებერვალს, საქართველოს მოსახლეობამ დემოკრატიული არჩევნების გზით პირველად აირჩია დემოკრატიული საკანონმდებლო ორგანო – დამფუძნებელი კრება. დამფუძნებელ კრებაში სამტრედიელთა წარმომადგენლობა კიდევ უფრო სოლიდური იყო, ვიდრე ეროვნულ საბჭოში. დამფუძნებელი კრების წევრები გახდნენ: პეტრე გელეიშვილი, კონსტანტინე კანდელაკი, პავლე წულაია, ნიკოლოზ ელიავა და ფილიპე ლორია. ზემოთ უკვე აღვნიშნეთ, თუ რატომ არ არის ამ აქტზე ნ. ნიკოლაძის ხელმოწერა, ხოლო თუ რატომ არ არის მასზე ილია კოპალეიშვილის, სარდიონ თევზაძის და ერმალოვ კალაძის ხელმოწერა, ამის დადგენა ჯერ ვერ მოხერხდა. მიუხედავად იმისა, რომ “საქართველოს დამოუკიდებლობის აქტი” დეკლარაციული ხასიათის დოკუმენტია, მას აგრეთვე აქვს წმინდა ნორმატიული ხასიათი. იგი პირველი ქართული კონსტიტუციური ხასიათის დოკუმენტია, ქართული კონსტიტუციონალიზმის საფუძველი. ფაქტობრივად, ამ აქტში ჩამოყალიბებული დეპუტატების საფუძველზე ხორციელდებოდა საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის მართვა-გამგეობა მიუღია მისი არსებობის განმავლობაში, რადგანაც ქვეყნის კონსტიტუცია მიღებული იქნა 1921 წლის 21 თებერვალს, დამოუკიდებლობის დეკლარაციამდე რამდენიმე დღით ადრე, ე. ი. პრაქტიკულად ამ კონსტიტუციას არც ერთი დღე არ უმუშავია, მაგრამ იგი უდიდესი მნიშვნელობის ისტორიული დოკუმენტია, იმ პერიოდისათვის ერთ-ერთი ყველაზე პროგრესული ძირითადი კანონი, რომელიც სრულად აღიარებდა ისეთ ღირებულებებს, როგორცაა დემოკრატია, ხელისუფლების დანაწილება, სამართლებრივი სახელმწიფო, ადამიანის უფლებები და თავისუფლებები, ანუ ყველა იმ ფასეულობას, რასაც ყვრდნობა დღევანდელი ევროპა. აღსანიშნავია ისიც, რომ დამფუძნებელი კრების მიერ შექმნილი კონსტიტუციის შემუშავებულ კომისიაში სულ 15 წევრი იყო და აქედან ერთ-ერთი ჩვენი თავ-

ლობის აქტზე” არ არის. აღსანიშნავია, რომ “საქართველოს დამოუკიდებლობის აქტის” ორი ვარიანტი არსებობს. პირველი, რომელიც 1918 წლის 26 მაისს მიიღო ეროვნულმა საბჭომ და შესაბამისად ხელს აწერენ ეროვნული საბჭოს წევრები და მეორე, რომელიც 1919 წლის 12 მარტს დაამტკიცა დამფუძნებელმა კრებამ და ხელს აწერენ დამფუძნებელი კრების წევრები. ძირითადი შინაარსი დამოუკიდებლობის აქტის ორივე ვარიანტისა ერთი და იგივეა. განსხვავება ის, რომ დამფუძნებელი კრების მიერ დამტკიცებული ვარიანტი აქვს შემდეგი შესავალი ნაწილი სათაურით: “საქართველოს დამოუკიდებლობა”. საქართველოს დამფუძნებელი კრება, არჩეული პირდაპირი, თანასწორი, ფარული და პროპორციული საარჩევნო სისტემით ორივე სქესის მოქალაქეთა მიერ, თავის პირველსავე სხდომაზე, 1919 წლის მარტის 12-ს, ქვეყნისა და ისტორიის წინაშე აღიარებს, რომ ის საკვებით იღებს და ადასტურებს საქართველოს ეროვნული საბჭოს მიერ 1918 წლის მაისის 26-ს, ნამუადლევის 5 საათსა და 10 წუთზე თბილისში გამოცხადებულ საქართველოს დამოუკიდებლობის შემდეგ აქტს, რომლის შემდეგაც მოდის 1918 წლის 26 მაისს მიღებული დამოუკიდებლობის აქტის ტექსტი და ბოლოს დამფუძნებელი კრების წევრთა ხელმოწერები. დამფუძნებელი კრების სამტრედიელი წევრებიდან ამ აქტს ხელს აწერენ: პეტრე გელეიშვილი, კონსტანტინე კანდელაკი, პავლე წულაია, ნიკოლოზ ელიავა და ფილიპე ლორია. ზემოთ უკვე აღვნიშნეთ, თუ რატომ არ არის ამ აქტზე ნ. ნიკოლაძის ხელმოწერა, ხოლო თუ რატომ არ არის მასზე ილია კოპალეიშვილის, სარდიონ თევზაძის და ერმალოვ კალაძის ხელმოწერა, ამის დადგენა ჯერ ვერ მოხერხდა. მიუხედავად იმისა, რომ “საქართველოს დამოუკიდებლობის აქტი” დეკლარაციული ხასიათის დოკუმენტია, მას აგრეთვე აქვს წმინდა ნორმატიული ხასიათი. იგი პირველი ქართული კონსტიტუციური ხასიათის დოკუმენტია, ქართული კონსტიტუციონალიზმის საფუძველი. ფაქტობრივად, ამ აქტში ჩამოყალიბებული დეპუტატების საფუძველზე ხორციელდებოდა საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის მართვა-გამგეობა მიუღია მისი არსებობის განმავლობაში, რადგანაც ქვეყნის კონსტიტუცია მიღებული იქნა 1921 წლის 21 თებერვალს, დამოუკიდებლობის დეკლარაციამდე რამდენიმე დღით ადრე, ე. ი. პრაქტიკულად ამ კონსტიტუციას არც ერთი დღე არ უმუშავია, მაგრამ იგი უდიდესი მნიშვნელობის ისტორიული დოკუმენტია, იმ პერიოდისათვის ერთ-ერთი ყველაზე პროგრესული ძირითადი კანონი, რომელიც სრულად აღიარებდა ისეთ ღირებულებებს, როგორცაა დემოკრატია, ხელისუფლების დანაწილება, სამართლებრივი სახელმწიფო, ადამიანის უფლებები და თავისუფლებები, ანუ ყველა იმ ფასეულობას, რასაც ყვრდნობა დღევანდელი ევროპა. აღსანიშნავია ისიც, რომ დამფუძნებელი კრების მიერ შექმნილი კონსტიტუციის შემუშავებულ კომისიაში სულ 15 წევრი იყო და აქედან ერთ-ერთი ჩვენი თავ-

ახალ ხარისხზე ასწიე პრი!

ნათია ნაცვლიძე

2019 წლის 31 მარტს ზვიად გამსახურდიან 80 წლისა გახდებოდა... მაგრამ ისტორიის ბედუკუდმართობამ 54 წლით განსაზღვრა მისი საამქვეწველი ასაკი. დღემდე უცნობია, როგორ გავარდა ტყვია ხიბულაში იმ ტრაგიკულ ზამთრის დამეს, რატომ გავაგდეთ სამეგრელოს უსიერ ტყეში ქვეყნის დამოუკიდებლობის მუსიკალური მემკვიდრეობის უპირველესი ქომბაგი, ერის ჭირისუფალი და ეროვნული დამოუკიდებლობის მომტანი პრეზიდენტი?! რატომ ვესროლეთ ტყვია, რატომ დავამხეთ კანონიერი გზით ხელისუფლებაში მოსული პოლიტიკური ძალა? კრიმინალური სამხედრო გადატრიალება და მძათეკვლელი სამოქალაქო ომი რომ არა, საქართველოს ისტორია სხვაგვარად წარიმართებოდა. გამსახურდიანის სახელი კი, წლების შემდეგაც რომ არ კარგავს ელვარებას, ქვეყნის მასშტაბით გამართულმა მისმა საიუბილეო ღონისძიებებმაც ცხადყო!

“უფალო, ამცდინე ესე სასუმელი” – თავის ერთ-ერთ ლექსში იწინასწარმეტყველა ღრმად მორწმუნე პრეზიდენტმა. თუმცა, ვეღარ აიციდინა! გამსახურდიანის სწორედ ეს სიტყვები გაიხსენა ეროსი მანჯგალაძის კულტურის ცენტრის სცენიდან ზვიად გამსახურდიანის საიუბილეო საღამოს ერთ-ერთმა მთავარმა ორგანიზატორმა, გამსახურდიანის ხელისუფლების ყოფილმა წარმომადგენელმა, ჯონი ნადირაძემ. 80 წლითავისადმი მიძღვნილი საიუბილეო საღამო მუნიციპალიტეტის მერიის ორგანიზებით ჩატარდა. საღამოს წამყვანიც ისეთივე სუფთა იმიჯის მქონეა, როგორც ზვიად გამსახურდიანის სახელს ეკადრება!

უპირველესად, მოღვაწი წარსდგა სცენაზე, დეკანოზმა რომანოზმა (ნინუამ) ექსპრეზიდენტის სულის მოსახსენიებელი პარაკლისი გადაიხადა და ზვიად გამსახურდიანის უდიდეს ეროვნულ ღვაწლზე ისაუბრა. გულისტკივლით გაიხსენა, რომ ის ერთიანობა დაკარგეთ ქართველებმა,

რამაც 9 აპრილის ტრაგედიის დროს გაგვართიანა, ავირნიეთ პირველი პრეზიდენტი, მაგრამ არ გვეყო წინადახედულება, ერთმანეთს ტყვია ვესროლეთ, სისხლი დავეღვარეთ...

ღარბაზში გამსახურდიანს ხმა გაისმა, კერანზე ძველი ჩანაწერები აჩვენეს, სადაც მან, უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე, ეროვნული დამოუკიდებლობა გამოაცხადა! ჯონი ნადირაძის თქმით, ძალზე ბედნიერი იყო ამ დროს ყველა ქართველი, ეს წუთები კი განსაკუთრებულად ამაღლებული იმ ადამიანებისთვის იყო, ვინც ამ დიდი პროცესის შემოქმედნი თავადვე იყვნენ. უზენაესი საბჭოს 4 წევრი სამტრედიიდან იყო. ორი მათგანი – ამირან კალაძე და თემურ ქორიძე დღეს ცოცხლები არ არან, ზვიად მიძიგური პარლამენტის ვიცე-სპიკერია, ზურაბ სანიაციძე კი, სცენიდან მიესალმა თანაქალაქელებს.

“ ჩემთვის მეტად საპატიოა, ზვიად გამსახურდიანის საიუბილეო საღამოზე ერთი პირველი გამოვიდეს და ვისაუბრო იმის შესახებ, რაც მან გააკეთა საქართველოსთვის. ზვიადმა შესძლო საზოგადოებრივი აზრის კონსოლიდაცია, გამოიწინა პოლიტიკური აღლი, შეერწინა დრო, ემოქმედა სწორად, რათა დამდგარიყო ის შედეგი, რაც დადგა 1991 წლის 9 აპრილს, როცა მან ქვეყნის დამოუკიდებლობა გამოაცხადა. მას რომ არ ჰქონოდა დიდი კულტურა, განათლება, მსოფლმხედველობა, იმ დიდ ტვირთს ვერ ასწევდა, რასაც შეეჭინა და დასძლია. დღევანდელი სახელმწიფოებრიობის სულის ჩამდგმელი არამართო იდეურად, ფიზიკურად, არის ზვიად გამსახურდიან. ვისხენებ უზენაესი საბჭოს წევრებს, არც ერთ მათგანს არ ჰქონდა განცდა და ამპარტავნება, მე ამ გამარჯვებაში ღონისძიებელი მიმიძღვისო, ეთქვა. იმ გამარჯვებაში ღონისძიებელი მქონდა მხოლოდ ზვიად გამსახურდიანს! დამოუკიდებლობის გამოცხადებას წინ უძღვოდა 1991 წლის 31 მარტის რეჟერენდუმი, სადაც მოსახლეობის აბსოლუტურმა უმრავლესობამ

მხარი დაუჭირა საქართველოს დამოუკიდებლობას, რაც შეეხება ღარბაზში წამოჭრილ მოსაზრებას, აღინიშნებოდეს თუ არა 9 აპრილის საქართველოს დამოუკიდებლობა? გვაქვს ევროპის 30-მდე ქვეყნის, ცენტრალური და აღმოსავლეთ ევროპის სახელმწიფოების მაგალითები, სადაც აღნიშნავენ როგორც სახელმწიფოებრიობის, ისე, დამოუკიდებლობის დღეს...”

ჯონი ნადირაძემ აუდიტორიას შეახსენა, როგორ აუხმედრდნენ 16 წლის მერაბ კოსტავა და ზვიად გამსახურდიან იმ პერიოდ რეჟიმს, როგორ შექმნეს ორგანიზაცია “გორგასლიანი” და დიდი კონსტანტინეს იმიჯი დაეხმარათ იმაში, რომ ახალგაზრდებს მხოლოდ 6 თვიანი პატიმრობა აკმარეს. მათ არ შეუწყვეტიათ ეს ბრძოლა, ამ ბრძოლას შეუერთეს ქრისტიანობა, ზნეობრივი ბრძოლა გააჩაღეს, რაც 80 იანი წლების ბოლოს აბოლოქრდა და საქართველოს დამოუკიდებლობის მოპოვებით დაკვირვდნენ. 40 წლის ზვიადმა უძღვნა 40 წლის მერაბს ლექსი “მძას ქრისტესმდინარს”. სწორედ ეს ლექსი წაეკითხა ჯონი ნადირაძემ იმ დიდი სიყვარულის დასტურად, რაც ორ ეროვნულ მოღვაწეს ერთმანეთთან აკავშირებდა. “ოდეს ტაძართა შედგა მწირველი და მიეფარა დრუბლებს უფალი, შენ აღემართე, ვითა პირველი დამრეტელ რწმენის ჭირისუფალი...”

საღამო დაამთავრეს ქორეოგრაფიული ანსამბლების “იმერი” და “ლილე” მოცეკვავეებმა. შესანიშნავი საგალობლები შეასრულეს დავით ადამაშენილის საკათედრო ტაძრის მგალობელთა გუნდის წევრებმა, ბრწყინვალედ წაეკითხეს პატრიოტული ლექსები მსახიობმა და თეატრის დირექტორმა ვეფხია ნადირაძემ და მსახიობმა გია სტურუამ.

– გამარჯობა ქართველებო! ასე მიესალმა შეკრებილი ეროვნული მოძრაობის ცნობილი წარმომადგენელი, მუნიციპალიტეტის საკრებულოს თავმჯდომარის მოადგილე კობა მიძიგური: “1987 წლიდან გააქტიურდა საქართველოში ეროვნული მოძრაობა, რომელიც იატაკქვეშეთიდან იმართებოდა. ვკითხულობდით დისიდენტურ ლიტერატურას, ხდებოდა სტუდენტების გაცნობიერება, ამ მოძრაობის პივი და აპოგეა კი, 1989 წლის 9 აპრილი იყო, ეს იყო ქართული სულის არანახული გამოვლილება. დაიღუპნენ ჩვენი გოგონები, დედები, ერში უდიდესი მუხტი და სიყვარული იყო, ამან მოიტანა 9 აპრილს დამოუკიდებლობა, ერთ მუშტად ვიყავით შეგრულნი, ურთიერთპატივისცემა და სიყვარული გვაიმძრავებდა. “კობა მიძიგურმა გაიხსენა სამტრედიის ცნობილი რეზინგის გადაცემის აქცია და ისაუბრა მის უდიდეს მნიშვნელობაზე, რადგან სწორედ ამ აქციამ განსაზღვრა საქართველოში პირველი მრავალპარტიული არჩევნების ბედი. გამომვლელმა გაიხსენა, როგორი უკომპრომისო იყო ზვიად გამსახურდიანთან სატელეფონო საუბრისას აქციის ერთ-ერთი მთავარი ორგანიზატორი, ზვიად მიძიგური, რომელმაც, პრეზიდენტს უთხრა, რომ არნაირ შეწოდებას არ შეუძინებოდა და აქციას არ შეწყვეტდა. გამომვლელმა ასევე გაიხსენა ე.წ ბუნებრივი პრეზიდენტის მომხრეების ყოფნის პერიოდი, როგორ იძლეოდა ცეცხლის შეწყვეტის ბრძანებებს ღონისძიებას და მორწმუნე პრეზიდენტი მაშინაც კი, როცა, დაპირისპირებული ბანაკიდან ზარბაზნიდან ისრდნენ. მან ის სამტრედიელი თანამებრძოლები ახსენა, ვინც არ მიატოვა განსაცდელში მყოფი პრეზიდენტი და სიცოცხლის ფასად, ბოლომდე დაიცვა. ასეთები იმ დღეს ღარბაზში მრავლად იხდნენ. გაიხსენეს დაღუპული თანამომხმენი და წუთიერი დუმილით პატივი მიაგეს მათ ხსოვნას.

ნამქამაძე პავლე წულაია გახლდათ. დასასრულს, სინანულით მინდა აღვნიშნო, რომ საქართველოში 1930-იანი წლების შემდეგ გაზრდილმა თაობებმა, პრაქტიკულად არაფერი ვიცოდით XX საუკუნის დასაწყისში ჩვენი ქვეყნის დამოუკიდებლობისათვის ბრძოლაში და ქართული სახელმწიფოს მშენებლობაში მონაწილე ზემოთ ჩამოთვლილი სამტრედიელების შესახებ. გამონაკლისი იყო მხოლოდ დიდი ნიკო ნიკოლაძე, რომლის უზარმაზარი ფიგურის დამალვა ვერ ბოლშევიკურმა იდეოლოგიამ მოახერხა, თუმცა ჩვენთვის ნაცნობ მის ბიოგრაფიაში არაფერი იყო ნათქვამი მისი ეროვნული საბჭოსა და დამფუძნებელი კრების წევრობაზე და სხვა ღვაწლზე, რომელიც მან გასწია 1917-1921 წლებში. ბევრი რამ ნიკო ნიკოლაძის ამ და სიცოცხლის ბოლო წლებში მოღვაწეობის შესახებ დღესაც მოსაძიებელია და შესასწავლია. ამის დასტურია, თუნდაც, ნიკო ნიკოლაძის ქალიშვილის, რუსუდან ნიკოლაძის პირად არქივში ბოლო პერიოდში აღმოჩენილი მისი ინტერვიუ, რომელიც ჩაწერილია ნ. ნიკოლაძის გარდაცვალებიდან ერთი თვის შემდეგ, რუსუდან ნიკოლაძე იგონებს, რომ ნიკო ნიკოლაძის გარდაცვალებიდან მერვე დღეზე თბილისის ყველა ეკლესიაში ერთდროუ-

ლად ატყდა ზარების რეკვა და ყველგან უხდინდნენ პანიშვიდს. სოცარია გამომხატურება იყო მთელი საქართველოს მასშტაბითაც. მთავრობა დიდხანს ყოფმანობდა, თუ სად და როგორ დაეკრძალათ ნიკო ნიკოლაძე. ჯერ შექმნეს დაკრძალვის სამთავრობო კომისია, რომელიც ორიოდე დღეში გააუქმეს და ნ. ნიკოლაძის დაკრძალვა მწერლებსა და ხელოვნების მოღვაწეებს მიანდეს. საბოლოო გადაწყვეტილება დაკრძალვის წინა დღესაც არ იყო ცნობილი. მხოლოდ დაკრძალვის დღეს, 5 აპრილს გაირეკა, რომ ნიკო ნიკოლაძის მთაწმინდაზე დაკრძალავენ. ამან კიდევ ერთი კურიოზი გამოიწვია. ნ. ნიკოლაძის დაკრძალვისათვის გამოყოფილი ადგილი მთლიანად კლდე აღმოჩნდა და საფლავის გაჭრას 36 საათი დასჭირდა. ამიტომ 5 აპრილს დაკრძალვის ოფიციალური ცერემონიის აღმთავრების შემდეგ მისი ნეშტი მამადავითის ეკლესიის სამრეკლოში დასვენეს და ფაქტობრივად, 6 აპრილს დაკრძალეს ახლობლებისა და სამღვდლოების თანდასწრებით. აღსანიშნავია, რომ ნიკო ნიკოლაძეს წესი აუყო და მისი დაკრძალვისას მსახურებას ასრულებდა მომავალი სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი კალისტრატე (ცინცაძე).

რაც შეეხება საქართველოს ეროვნული საბჭოსა და დამფუძნებელი კრების დანარჩენ სამტრედიელ წევრებს, საქართველოს დამოუკიდებლობის დაკარგვამ მათ ცხოვრებასაც მძიმე დაღი დასვა. კონსტანტინე კანდელაკმა და ფილიპე ლორიამ საქართველოს ოკუპაციისთანავე დატოვეს ქვეყანა და ემიგრაციაში წავიდნენ. 1922 წელს საზღვარგარეთ წავიდა და ემიგრანტი გახდა აკაკი პაპავა. კ. კანდელაკი საფრანგეთში ცხოვრობდა და მოღვაწეობდა, გარდაიცვალა ლონანში 1958 წელს, დაკრძალულია პარიზთან ლევილის ქართველთა სახანოში. აკაკი პაპავა ჯერ გერმანიაში, 1949 წლიდან კი პრეტინში მღვდლად მოღვაწეობდა, გარდაიცვალა ბუენოს აირსში 1964 წელს, დაკრძალულია პარიზთან ქართველთა სახანოში. ფილიპე ლორია ჯერ საფრანგეთში, შემდეგ კი ჩეხოსლოვაკიაში ცხოვრობდა, გარდაიცვალა 1962 წელს პრაღაში, დაკრძალულია იქვე. სამივე მათგანმა მთელი ემიგრანტული ცხოვრება საქართველოზე ფიქრში და სამშობლოსთვის საჭირო საქმეების კეთებაში გაატარეს.

საქართველოში დარჩენილებსაც მძიმე ხვედრი არგუნა ბედმა. პეტრე გვლეიშვილი, მიუხედავად იმისა, რომ მწვენიერი პარტიის გაუქმების შემდეგ ოფიციალურად კი შეუივდა ხელისუფლებას და სხვადასხვა დაწესებულებაში მუშაობდა, 1937 წელს დააპატიმრეს არალეგალური მენშევიკური კონტრრევოლუციური ცენტრის წევრობის ბრალდებით და

1938 წლის 17 მარტს დახვრიტეს. პავლე წულაია საქართველოს გასაბჭოების შემდეგ მშობლიურ სოფელ ხუნჯულაურში დაბრუნდა და ჯერ სოფლად საქმიანობდა, შემდეგ კი რეინაგზას დაუბრუნდა და წარმატებულ მუშადაც ითვლებოდა, მაგრამ 1937 წლის აგვისტოში ანტიბაჭყალი საქმიანობის ბრალდებით დააპატიმრეს, 8 წლით პატიმრობა მიუსაჯეს და 1943 წელს კემეროვის ოლქში საპატიმროში გარდაიცვალა.

ოლია კობაქიშვილი 1921 წელს, საბჭოთა რუსეთის მიერ საქართველოს ოკუპაციის შემდეგ, მშობლიურ სოფელ ეწერში დაბრუნდა. იქვე ცხოვრობდა. იგი ჩამბული იყო წინააღმდეგობის მოძრაობაში, მაგრამ ავადმყოფობის გამო 1924 წლის აჯანყებაში მონაწილეობა არ მიუღია. მიუხედავად ამისა, აჯანყების დამარცხების შემდეგ იგი სხვა ექვმიტანილებთან ერთად დააპატიმრეს და სამტრედიის გარეუბანში დახვრიტეს.

ერმალოზ კალაძე საქართველოს რუსეთის ჯარების მიერ ოკუპაციის შემდეგ წინააღმდეგობის მოძრაობაში ჩაება, რისთვისაც 1921 წელსვე დააპატიმრეს. 1923 წელს მან გააკეთა განცხადება სოციალურ-დემოკრატიულ პარტიასთან (მენშევიკებთან) კავშირის გაწყვეტის შესახებ, რის საფუძველზედაც გაათავისუფლეს. პატიმრობიდან გათავისუფლების შემდეგ ცხოვ-

რობდა და საქმიანობდა მშობლიურ სოფელ ოჭოფაში, სადაც გარდაიცვალა 1958 წელს, დაკრძალულია იქვე.

სარიდონ თევზაძე საქართველოს ოკუპაციის შემდეგ ჩამბული იყო წინააღმდეგობის მოძრაობაში, რის გამოც 1924 წლის 10 ივნისს დააპატიმრეს და სავარაუდოდ, 30 აგვისტოს თბილისში დახვრიტეს.

ნიკოლოზ ელიაძე საქართველოს დამოუკიდებლობის დაკარგვის შემდეგ ემიგრაციაში წავიდა, მაგრამ 1926 წელს დაბრუნდა და 1937 წლამდე სხვადასხვა ორგანიზაციაში მუშაობდა. 1937 წლის 15 აპრილს დააპატიმრეს “კონტრრევოლუციური მენშევიკური ცენტრის” წევრობის ბრალდებით და 13 ივლისს დახვრიტეს.

მათი განვლილი ცხოვრების ერთი თვალის გაგვლელთაც კი ნათლად ჩანს, რომ საქართველოს ეროვნული საბჭოსა და დამფუძნებელი კრების წევრ სამტრედიელებს უარესად როული და განსაცდლებითი სახე დროში მოუწიათ მოღვაწეობა. უამრავი საშინაო თუ საგარეო მიზეზების გამო ვერ მოხერხდა საქართველოს დამოუკიდებლობის შენარჩუნება. თუმცა უდავოა, რომ მათ დირსეულად მოიხადეს თავიანთი ვალი ერისა და ქვეყნის წინაშე.

ჯონი ნაციონალიზმ მოსწავლეებს ერთობითი მოძრაობის შესახებ მოუთხრო

ნათია ნაცვლიძე

მოსწავლე-ახალგაზრდობის სახლთან (დირექტორი ტატა გოგუაძე) არსებული ახალგაზრდული პარლამენტი, შეიქმნა ითქვას, ყოველ აქტუალურ თარიღს ეხმარება. ახალგაზრდობა ახლახან დაამყარეს სამტრედიის დირექტორს ადამიანებთან შეხვედრის ფორმატი. ამ სტატუსით, ვეფხია ნადირაძის შემდეგ, ახალგაზრდობის რევოლუციური სტუმარი, ჯონი ნადირაძე იყო, სამტრედიის დავით აღმაშენებლის საკათედრო ტაძრის მშენებლობის ორგანიზატორი და ხელმძღვანელი. რადგან 31 მარტს საქართველოს პირველ პრეზიდენტს, ზვიად გამსახურდიას 80 წელი შეუსრულდებოდა, ეროვნული მოძრაობის გამორჩეულმა სახემ, ჯონი ნადირაძემ საუბრის მთავარ თემად ეროვნული მოძრაობა და მისი უპირობო ლიდერი, ზვიად გამსახურდია აირჩია.

აღმოჩნდა, რომ დარბაზში მყოფ მოსწავლეებს საკმაოდ ბევრი ინფორმაცია ჰქონდათ ეროვნული გმირის, ზვიად გამსახურდიას შემოქმედებასა და ტიპიური ბიოგრაფიაზე. მათ უკვე წაუკითხათ მისი სამეცნიერო ნაშრომი " საქართველოს სულიერი მისია" და მათ მსჯელობაში ცოდნა და აუდიენციის გამოსწავილდა. ეს კი, უნდა აღინიშნოს, რომ ამ პარლამენტის კურატორის, ელიკო ანკვაბისა და პედაგოგ ნატა ჯიქიას დამსახურებაა.

ჯონი ნადირაძემ გაიხსენა მერაბ კოსტავასა და ზვიად გამსახურდიას მიერ დარსებული პირველი დისიდენტური ორგანიზაცია "გორგასლიანი", დეტალურად მოუთხრო ბავშვებს, თუ როგორ ჩაღვლიდა კოლხურ კოშკში, დიდი კონსტანტინეს ოჯახში ეროვნული მოძრაობის ცეცხლი და როგორ განაშაქმდა მწერალმა შვილი " დიდი იდეების მოღვაწე". ამ ბრძოლამ, სამწუხაროდ, უმსხვერპლოდ ვერ ჩაირა. სტუმარმა გაიხსენა საქართველოს ისტორიის ტრაგიკული ფურცელი, 1989 წლის 9 აპრილი, ზვიადის ხელისუფლების წარმატებული ნაბიჯი - 1991 წლის 9 აპრილს ეროვნული დამოუკიდებლობის გამოცხადება და, მერე გამსახურდიას მთავრობის დამხობა, მათა შორის დაპირისპირება და პრეზიდენტის დევილობაში ტანჯვით ცხოვრება, ბოლოს კი მისი ტრაგიკული აღსასრული და დღემდე ბურუსით მოცული მკვლელობის ისტორია.

ჯონი ნადირაძემ ბევრი ილაპარაკა გამსახურდიაზე, როგორც უნიკალურ ესთეტიკურ, მწერალზე, მეცნიერზე, მთარგმნელზე, მეიგავესა და პოეტზე. შეხვედრამ საინტერესო, ინტერაქტიული რეჟიმში 2 საათს გასტანა. მოსწავლეები კმაყოფილი და აღფრთოვანებულნი დარჩნენ.

“ვილი, მამსტრო” — ლამაზი კონცერტი სამტრედიელთათვის

ნათია ნაცვლიძე

ეროის მანჯგალაძის სახელობის კულტურის ცენტრში 2 აპრილს გაზაფხულის მუსიკალური საღამო გაიმართა, საღამოზე შესანიშნავმა მუსიკოსებმა მარინა ახობაძემ, ელგუჯა ხუნდაძემ და სოსო პაპავამ ცოცხალი შესრულებით გააფორმეს მსოფლიო ჰიტები და სამტრედიელებს ლამაზი მუსიკალური დღე აჩუქეს. გაყინულ დარბაზს მშვენიერი და მელოდიალი მაყურებელი არ აკლდა, ყოველი მუსიკალური კომპოზიციის შესრულებას უამრავი აპლოდიმენტით ახლდა თან.

შეხვედრის დაწყებამდე მარინა ახობაძემ მუნიციპალიტეტის მერს, ვალერიან ფოცხვერიას, მერის მოადგილე დავით ბახტაძეს, კულტურის სამსახურის უფროსს, ნატალია მანჯგალაძეს და ამავე სამსახურის წარმომადგენლებს, ეკა კვიციანიშვილს მადლობა გადაუხადა უპრეცედენტო მხარდაჭერისა და თანადგომისათვის. მისივე თქმით, იდეა, ერთი კარგი კონცერტი ეჩუქებინათ თანაქალაქელებისათვის, ელგუჯა ხუნდაძისგან წამოვიდა, მერე მარინა ახობაძეს კოლეგამ, მერე მუსიკალური სკოლის დირექტორმა, ნანა ქანთარია იამ მოწოდეს ეს აზრი და გააკრიტიკა კიდევ. ცნობილი პერსონაჟი, აგულო ერისთავივით რატომ დაიკარგო. მუსიკალურ სამყაროს თავი მართლაც რომ არ დავაიწყო, აი, თქვენს წინაშე ვდგავარო, გაამხიარულა ჩვეული იუმორით მარინა ახობაძემ აუდიტორია. სცენაზე ქუთაისის კოლორიტი, რესპუბლიკის დამსახურებული არტისტი, ხელოვნებათმცოდნე, ზურაბ ყურაშვილი მოიხმო და საღამოც დაიწყო. წამყვანმა ბევრი ისაუბრა სამტრედიანზე, როგორც ტალანტების სამყაროზე, აუდიტორიას შეახსენა კონცერტის მონაწილეთა ბიოგრაფიები და ასევე გააფორმა ახალ ბენდს "სამტრედიელი ვირტუოზები". მსოფლიო ჰიტებთან ერთად, გაფორმა მარინა ახობაძის ორი კომპოზიცია, მათ შორის ერთი ოთარ რამიშვილით თანამშრომლობით შექმნილი. ასევე, იასონ ბელთაძესთან ერთად შეასრულა ნუგზარ ვაწაძის " იმინებს მზე". გაიხსენეს ნადრევიდ ამქვეყნიდან წასული ხელოვნების სფეროს სამტრედიელი წარმომადგენლები, თამაზ ლუნდუა, მურმან ბერულავა, პიროს თავაძე და სხვები... ნოდარ ზამთარაძის კომპოზიციას ტექსტი მარინა ახობაძემ მოარგა და სიმღერად ააფორმა.

ლისტი, ვოკალისტი ვარ, რამდენიმე თვის წინ დაიბადა აზრი, სამტრედიელებისთვის გვეჩუქებინა ერთი კარგი საღამო, ძალიან მოხარული ვარ, რომ ეს საღამო შედგა. ნიჭიერი პიანისტი გახლავთ ეს გოგონა, მარინას 25- 28 წელია ვიცნობ, მაგრამ შემოქმედებითად ჩვენი გზები აქამდე არ გადავეითოლა, ვისურვებდი, ცოტა მეტი მუსიკოსი იყოს სამტრედიანში, სამწუხაროდ, ეს დღეს მე ვერ ვნახე. სოსო პაპავა ძალიან ნიჭიერი მუსიკოსია, აქვს ძილბული კლასიკური განათლება, გახლავთ ფილარმონიის სოლისტი, იშვიათად იკვებება ჩვენი გზები. ვერ გეტყვი, რამდენად გაგრძელდება ჩვენი შემოქმედებითი ერთობა, კარგია, თუ იქნა ამის სურვილი ქალაქის ხელისუფლებიდან, პირადად მე ამისათვის მზად ვარ ყოველ დღე. კარგია, კონცერტები თუ გაგრძელდება, რასაკვირველია, მივესალმები.”

მარინა ახობაძე: “ ჩვენითვის, მუსიკოსებისათვის რეპერტუარის შერჩევა ძნელი არასოდეს არ არის, კონცერტის გამართვისას საორგანიზაციო საკითხები უფრო დამძლეულია, მაგრამ ეს პრობლემა არ მიგრძნობია, მადლობა მინდა ვუთხრა კულტურის სამსახურს გვერდში დგომისათვის. დღეს თქვენ მოიხმინეთ მსოფლიო ჰიტები, მათ შორის, სინატრას ჰიტი, დივი რუბეკის "ხუთი მეთიხედი", ასევე, ასევე, ჩემი "ოთხი დრო" და მონატრება. ჩემთან ერთად იმღერა იასონ ბელთაძემ. ის მე აღმოვაჩინე, რატომღაც ჩვენი ქალაქში მოდებდა კარგ მომღვანელებსა და მუსიკოსებს ფეხის გადაბიჯება. ჩემი ოჯახური პირობების გამო ცოტა ხნით გავდექი კულისებში, მაგრამ ახლა უკვე დავბრუნდი. სამტრედიელები კარგად იცნობენ ელგუჯა ხუნდაძესა და სოსო პაპავას. ელგუჯა შესანიშნავი მუსიკოსია, ქალბატონი ლია ხუნდაძის, რესპუბლიკის დამსახურებული არტისტის, ფოლკლორისტიკის მეუღლეა. სოსო ვირტუოზია, ჩემი მეგობარია ხშირად მეკითხებიან რატომ არ ვაკეთებ კონცერტებს? ხშირად ვაკეთებ საბავშვო კონცერტებს, მაგრამ კონცერტი რომ გამართო, გვერდით უნდა გვდგას შენი რანგის მუსიკოსი. გითხარით, დაკვრა რთული არ არის პროფესიონალისთვის, აქ მთავარია, საორგანიზაციო საკითხები.”

კონცერტის შემდეგ "სამტრედიის მაცნეს" დირექტორმა, მელოდიალი ბეჟან გოგიაძემ გვითხრა: " ქალბატონ მარინას ვიცნობ ჯერ კიდევ ანსამბლ "ცისარტყელაში" ჩემი ყოფილი დროიდან. მახსოვს, მოვიდა ჩვენთან პატარა გოგონა, რომელსაც სიგიჟემდე აინტერესებდა ჩვენი შემოქმედება, მითხრეს, რომ ეს გოგონა შესანიშნავად უკრავდა კლავიშზე, მას მივუთითე ველტმაისტერისკენ, მანაც, თვალდაზრუნულმა "გაიარ გამოიარა" სინთეზატორზე. დაერწმუნდი, მას ძალიან დიდი მომავალი ჰქონდა ამ საქმეში, ის არის დაუღალავი, გამორჩეული შესანიშნავი სმენით და მუსიკის აღქმის უნარით. მან რამდენიმე წლის წინ ძალიან დიდი დახმარება გამიწია როგორც ფიზიკურად "ლაღის" რეპერტუარის შერჩევა და მომზადებაში. მის გარეშე სამტრედიელი ვერ წარმოიშობებოდა, ყველა დროის საუკეთესო მუსიკოსია, ქალ მუსიკოსებში პირველია. ამ კონცერტმა აჩვენა, რომ ქალბატონი მარინა შესანიშნავი ფორმანია, განსაკუთრებულად გრძნობს თითოეულ ბეგრას, ემორჩილება თითოეულ, განსაკუთრებულ აკორდებს იღებს და თავისი "სიგიჟით" კვლავ გვა-

ან. ცოტა ტრაბახითაც ვიტყვი, მას მე ვურჩივ, გაემართა ეს კონცერტი, სამტრედიამ უნდა ნახოს, რომ ყავს მას ეს უნიკალური მუსიკოსი, სამტრედიელი პატარა მისნაირი მუსიკოსებისათვის.”

ნონა ჭანჩავა, კომპოზიტორი: " ველოდები დიდ სიამოვნებას, მარინა ნიჭიერი ადამიანია, მჯერა სასიამოვნო საღამო იქნება.”

კონცერტის შემდეგ სცენაზე ავიდა ქალაქის მერი, ვალერიან ფოცხვერია, მუსიკოსებს შესანიშნავი კონცერტისათვის მადლობა გადაუხადა და წარმატებები უსურვა.

ვალერიან ფოცხვერია: "მარინა არის შესანიშნავი შემსრულებელი და ადამიანი, სასიამოვნოა, რომ დაიბადა ახალი ბენდი, მინდა მივულოცო სამტრედიელებს ახალი ბენდის დაარსება, წარმატებები ამ შესანიშნავ მუსიკოსებს! "

კობა ძიძიგური, საკრებულოს თავმჯდომარის მოადგილე: "შესანიშნავი საღამო იყო, განტვირთვა იყო მშვენიერი, ბევრი მივიწყებული მელოდია შეგვახსენეს მუსიკოსებმა, ძალიან კარგია და ვისურვებ, მრავლად ჩატარდეს მსგავსი საღამოები.”

დავით ბახტაძე, მუნიციპალიტეტის მერის მოადგილე: " აღფრთოვანებული ვარ დღევანდელი საღამოთი, შესანიშნავი კონცერტი შემოგვთავაზეს შემსრულებლებმა, დიდი მადლობა ამისთვის მათ. ქალბატონ მარინასთან ძალიან ახლოს ვარ, დიდ პატივს ვცემ, ენერგიული, ეროვნული და საქმის პროფესიონალია, წარმატებებს ვუსურვებ შემოქმედებით საქმიანობაში.”

გოგი ლეჟავა, საკრებულოს ჯანდაცვისა და სოციალურ საკითხთა კომისიის თავმჯდომარე: " მარინას შემოქმედებას აუთულო წელია ვიცნობ, ის პროფესიონალი მუსიკოსია, მისი კონცერტი ყოველთვის გამორჩეულია მაღალი პროფესიული დონით, უდიდესი სიამოვნება მივიღე, მადლობა კონცერტის მონაწილეთ.”

ბეჟან გვეგშიძე, მერიის ადმინისტრაციული სამსახურის უფროსი: " შედგა საუკეთესო კონცერტი, კლასიკური და ჯაზური კომპოზიციების ნაზავი ძალიან კარგი იყო, წარმატებას ვუსურვებ ამ ადამიანებს.”

ლევან თავაძე, მელოდიალი: "მარინას კარგად ვიცნობ, დღევანდელი კონცერტი მართლაც საუკეთესო იყო.”

ტოლების ტელეფისიდან თავისუფლების ქანდაკებამდე

ნათია ნაცვლიძე

ტოლების საჯარო სკოლის მეთვრამეტეკლასელი, ლია დევაძე საერთაშორისო ურთიერთობების ფაკულტეტზე აპირებს ჩაბარებას. მომავალი დიპლომატი ჩვენი ინტერესის სფეროში მიღწეული წარმატების გამო მოექცა – მან გამარჯვება გაცვლით პროგრამაში და მოიპოვა ამერიკულ სკოლაში სწავლების ერთწლიანი დაფინანსება.

ლია დევაძე: “ამ ზაფხულს ეივ ბანაის მონაწილე ვიყავი, სადაც გავიგე flex-ის პროგრამის შესახებ, ბანაის რამდენიმე ლიდერი იყო ამ პროგრამის მონაწილე. როცა ყველამ მის შესახებ, აღფრთოვანებით ვუსმინდი და გული მწყდებოდა, რომ მე მანამდე პროგრამის თაობაზე არაფერი მსმენოდა. ჩემი სკოლის დირექტორმა, მარინა ზუჭუამაც მიჩნია ამ პროგრამაში მონაწილეობის მიღება. ამისათვის 13 ოქტომბერს წავიდი ქუთაისში პირველ ტურში მონაწილეობის მისაღებად. პირველი ტური ინგლისური ენის ცოდნას ამოწმებდა, ეს ტური

რი ადვილად გადავლახე. მეორე ტურში გვევალბოდა ინგლისურ ენაზე 40 წუთში სამი ესე დაწერა. ეს ნაშრომები გადაიგზავნა ამერიკაში და პასუხები ერთ თვეში მოგვივიდა. ამის შემდეგ წარმართა მესამე, ურთულესი ტური, რომელიც მოიცავდა ამ მეტად პრესტიჟული პროგრამის წარმომადგენლებთან გასაუბრებას, ჯგუფურ სამუშაოს, ორი ესე დაწერას და ძალიან დიდი აპლიკაციის შევსებას.

საქართველოს მასშტაბით პირველ ტურში დაახლოებით 3500-მდე მოსწავლემ მიიღო მონაწილეობა. მესამე ტურში მონაწილეთა რაოდენობა ექვსასზე დავიდა, მესამე ტურის შედეგების პასუხებს დეკემბრიდან 27 მარტამდე ველოდი. მოულოდნელად, სკოლაში ვარ და უცხო ნომერი დაფიქსირდა, რეაქცია არ მქონია, მითხრეს ლია დევაძე მინდობდა. იმდენად ბევრ პროექტში ვარ დარეგისტრირებული, რატომღაც ამ მომენტში “ფლექსი” არც გამხსენებია. ამერიკული საბჭოებიდან გირაკავთ, თქვენ პროგრამის ფინანსისტი გახდითო, მით-

ხრეს. ამ დროს, როგორც მეგობრები იხსენებენ, თურმე ფერი დაგკარგე. ტელეფონი გამივარდა და სიხარულისაგან ფეხზე ძლივს ვიდექი. მასწავლებლები მილოცავდნენ, მათ მოსწავლეებიც შემოუერთდნენ. მე სიხარულს ცრემლები მომდიოდა, ვარ ძალიან ბედნიერი. ამას წინათ შემთხვევით წავაწყდი მეოთხე კლასში სწავლის დროს ჩემს ჩანაწერს, სადაც ვამბობ, რომ ჩემი საოცნებო ქვეყანა ამერიკაა. ოცნებაც ამიხდა!”

ავვისტოში ან სექტემბრის დასაწყისში პროექტში გამარჯვებული ლია ერთი სასწავლო წლით მიემგზავრება ამერიკაში, ჯერ შტატი და ქალაქი გარკვეული არ არის. იცხოვრებს ჩვეულებრივ ოჯახში. ლიას ყველაზე მეტად ეჩქარება, როდის წარადგენს ჩვენს ქვეყანას ამერიკელი თანატოლების წინაშე და ეტყვის, რომ საქართველო, მათთვის ესოდენ ხშირად ხსენებული ჯორჯია, უდიდესი კულტურისა და ისტორიის ქვეყანაა.

“მხოლოდ ერთი პროცენტით მჯეროდა, რომ პროგრამაში გავიმარჯვებდი, დღეს უკვე თამამად ვიტყვი, მჯერა,

რომ ოცნებები ხდება! არ შეგეშინდეთ, იბრძოლეთ თქვენი მიზნების განსახორციელებლად, არ შეგეშინდეთ წინააღმდეგობის!” – ასეთია ლიას გზავნილი თანატოლებისადმი.

“მინდა უდიდესი მადლობა ვუთხრა ჩემი სკოლის პედაგოგებს ჩემდამი გამოჩენილი თანადგომისა და მხარდაჭერის გამო, ყველა მარწმუნებდა ჩემს გამარჯვებაში და მიმყარებდა საკუთარი თავის რწმენას. ასევე მადლობას ვუხდები ინგლისური ენის პედაგოგებს, ნახი გოგასა და ლია თელაის. ჩემს ყველა თანაკლასელს და მეგობარს, რომლებიც ყოველთვის მარწმუნებენ ჩემს შესაძლებლობებში და მამხმევენ. ასევე იმ უამრავ ფეისბუქმეგობარს, რომლებმაც თბილი სიტყვები არ დაიშურეს ჩემთვის. ასევე მადლობა მშობლებს, მათი ძალისხმევის გარეშე ვერაფერს შევძლებდი, მამა ჩვენს გამო უცხოეთშია წასული, დედამ ჩვენ

შემოგვწირა თავი, ყველაზე დიდი მადლობა ბებოს, ლილი დევაძეს, რომელმაც ყველაზე ემოციურად განიცადა ჩემი ეს გამარჯვება. ასევე თქვენს გახეთს, რომელიც უკვე მეორედ აშუქებს ჩემს წარმატებას.” – გვეუბნება ჩვენი რესპონდენტი.

როგორს ვაიკითხავდა “სამტრედიის მაცნეს” მომავალი თარგა

გამორჩეულ თანატოლებში, ამ პარლამენტის წევრები რომ არიან, ერთ-ერთი გამოჩენილია. მას შიო გვეგეშიძე ჰქვია, 12 წლისაა და სკოლა “ცოდნაში” სწავლობს. მისი და “სამტრედიის მაცნეს” ნაცნობობა, 21 მარტს დაიწყო. ქართული ჟურნალისტიკის დღეს, პროფესიულ დღესასწაულს აღვნიშნავდით სამტრედიელი ჟურნალისტები. შეხვედრას მეთხველებთან განსაკუთრებულად საზეიმო ელფერი დაკრავდა. ღონისძიების ფორმატი, ჩვენს რესპონდენტის და სტუმრად მოსული მეთხველის ჟურნალისტის რანგში ყოფნას გულისხმობდა. რჩ-

ევებს ვგაძლევდნენ და წინადადებებს გვიყენებდნენ. სხვა თანატოლებთან ერთად იგი დაინტერესებული აღმოჩნდა ჩვენი გახეთით, რამაც ძალიან გაგვახარა. მის წინადადებაზე საუბარი, შემდეგ გახეთის რედაქციაშიც გავაგრძელებთ. გვინჩია, საინტერესო იქნება თქვენს გახეთში ისტორიული ხასიათის მასალები დაიბეჭდოსო. როგორც აღმოჩნდა, მას ძალიან უყვარს და დაინტერესებულია ისტორიით. ამიტომ სურს ჩვენს გახეთშიც წაიფიქროს, თუნდაც მოკლე ნარკვევები ამ კუთხით. აგრეთვე, მისთვის სასურველი იქნება, თუ სამტრედიის ისტორიის ფურცლებსაც გავაცოცხლებთ “სამტრედიის მაცნეს” გვერდებზე.

მამათა და შვილთა ბრძოლის უწყვეტი პროცესი, შვილების თაობაზე ეჭვის თვალთ შეხედვას, ბუნებრივია, ვერ მოიშლის. შიო და მისი მეგობრების გაცნობის შემდეგ, ყველაზე მეტად სეპტემბრის მამების თაობიდან, გაუქარწვლდებოდა მოსახრება, რომ მომავალი თარგა წიგნს დაშორდა და კითხვა არ უყვარს. ერთ მაგალითად, შიო გვეგეშიძე შეგვიძლია მივიჩნიოთ. კომპიუტერიდან ამოღებული მასალა ვერასდროს მივა წიგნის კითხვით გამოწვეული საიმოვნებასთან, ამბობს. მხატვრულ ლიტერატურასთან ერთად, ცხადია, ისტორიულ წიგნებსაც კითხულობს ისტორიაზე შეყვარებული ბიჭი.

იურისტობას აპირებს შიო გვეგეშიძე. დღეს, როცა ქვეყანაში ამ პროფესიისადმი უფრო პასუხისმგებლიანი დამოკიდებულების ირგვლივ ბევრს და ხმამალა საუბრობენ, განსაკუთრებით დამაფიქრებელია მომავალი თარგის შეხედულება. ვიმედოვნებთ, გაამართლებს ჩვენს იმედებს, კეთილსინდისიერი იქნება იმ პროფესიაში, ადამიანების ბედის გადაწყვეტა პირდაპირ თუ ირიბად რომ ავალიათ და კიდევ უერთგულებს მისი მშობლიური სამტრედიის დიდი ისტორიის მქონე ბუკლეურ ორგანოს, რომლის უფრო აქტიური მეთხველიც გახდება ამდღიდან.

“სამტრედიის მაცნეს” უხარია შიო და მისნაირი ახალგაზრდების გაცნობა. მომავალი თანამშრომლობის იმედით დავემშვიდობეთ მას და სამომავლოდ გახეთთან უფრო მჭიდრო ურთიერთობა შევთავაზებთ. ჩვენის მხრიდან კი, მისი და მისი მეგობრების წინადადებებისა და შენიშვნების გათვალისწინების პირობას ვდებთ.

თბა ბაბუნაშვილი

იგი პარლამენტარია. მართალია, ჯერჯერობით მხოლოდ სამტრედიის მოსწავლე-ახალგაზრდობის სახლის პარლამენტის წევრია, მაგრამ ასე ბევრი წარმატება იწყება. მით უმეტეს, რომ იმ

“უაპიტო” სამტრედიისთვის

ის ერთი დღე, მუნიციპალიტეტის მერმა ვალერი ფოცხვერიამ ბავშვებს რომ გაუღამაზა, როგორც გვითხრეს, დიდხანს ეხსომებათ. მუნიციპალიტეტის მერმა საცირო სანახაობაზე დღის ცენტრ “ლამპარის” აღსაზრდელები, მეხანძრე-მაშველთა შვილები, მე-15 სკოლა-პანსიონის აღსაზრდელები, მრავალშვილიანი

ოჯახების შვილები მიიწვია და საცირო წარმოდგენას მათთან ერთად უყურა. სამტრედიის ჩამოსული ცირკი “უაპიტო”, უკრაინა-რუსეთ-საქართველოს კოლაბორაციას რომ წარმოადგენდა, პირველად არ ყოფილა ჩვენს ქალაქში. ბოლო რამდენიმე წელია, ტრადიციად იქცა სამტრედ-

იაში მისი სტუმრობა გაზაფხულის პირველივე თვეში. მერის საჩუქარიც ტრადიციული გახდა, “უაპიტოს” ყველა ჩამოსვლაზე, იგი პატარებს მათთვის საინტერესო და საყვარელ საჩუქარს უკეთებს. “საყუთარი ბავშვობა ყველას გვახსოვს, და გვანსოვს ისიც, თუ როგორ გვიყვარდა საცირო წარმოდგენები. ჩვენც, მუნიციპალიტეტის მერია, ვცდილობთ იმ ოჯახების შეილება, ვისაც ნაკლები ფინანსური საშუალება აქვთ ისინი ამგვარი სანახაობებით გაანებივრონ, გავუღამაზოთ ბავშვობის დღეები. ამჯერადაც საცირო სანახაობაზე მოვიწვიეთ ისინი, ბილეთები შევიძინეთ მათთვის. სამტრედიელებს კარგად მოეხსენებათ, რომ გაზაფხულის დასაწყისში “უაპიტოს” სტუმრობა ტრადიციად იქცა ჩვენს ქალაქს. თუკი კიდევ სხვა რამე გასართობი გამოჩნდება, მზად ვართ აღნიშნულ კონტინენტს ისიც დავუფინანსოთ.” – აღნიშნა ვალერი ფოცხვერიამ. “უაპიტოს” წარმოდგენები რამდენიმე დღე გაგრძელდა სამტრედიისაში.

თბა ბაბუნაშვილი

გალერეა ბიდიცავი!

მცირეოდენი შესვენების შემდეგ, რუბრიკა გალერეას სამტრედიელთათვის კარგად ნაცნობი კაცი, ექიმი ფიზიოთერაპევტი, ბატონი ზურაბ კობრიძე სტუმრობს. მან აინთის საშუალო სკოლის დამთავრების შემდეგ შესაბამისი განათლება მიიღო და, აგერ უკვე 44 წელია საფეხბურთო კლუბ “სამტრედიას” ფიზიოთერაპევტია.

თამამად შეიძლება მისი შრომითი სტაჟის გათვალისწინებით, მემატიანე ვუწოდოთ ბატონ ზურაბს. 88 მწვრთნელთან მოუწია ამ წლების მანძილზე მუშაობა ჩვენს რესპონდენტს. ანატოლი ნორაკიძე, მურთაზ ხურცილავა, რევაზ ძიძუაშვილი... და სხვები, ის პროფესიონალები გახლავან, სხვადასხვა წლებში სამტრედიელ ფეხბურთელთა წარმატებებში ლომის წილი რომ მიუძღვოდათ. საიმოვნებით იფიქროს ბატონი ზურაბი იმ წლებს, როცა ფეხბურთის ბატონები: ბადრი ქორიძე, ტარიელ ღვალაშვილი, დევის დარჯანია, გივი ბაბუნაძე, მძებნი თვალაბეშვილები და უფროსი თაობის სხვა ღირსეული ფეხბურთელები თამაშობდნენ. ისინებს მაყურებელთა და გულშემატკივრით გადაჭყდილ სტადიონს და აღფრთოვანებას არ ფარავს იმის გამო, რომ ფეხბურთის, სპორტის ამ ერთ-ერთი ყველაზე მასობრივი თამაშისადმი სიყვარული არც დღეს განუვლია საზოგადოებას, განსაკუთრებით ახალგაზრდებს. “უმაღლეს ლიგაში მოსახვედრად ვიბრძვით, ამჟამად ხელმძღვანელობა, ფეხბურთელები, მწვრთნელები ყველაფერს აკეთებენ საამისოდ – გვითხრა ბატონმა ზურაბმა და დასძინა, რომ თამაშისა თუ წვრთნისას მიღებული ტრავმების სამკურნალოდ, კლუბი შესაბამისი ინვენტარითა და მედიკამენტებითაა აღჭურვილი. სამტრედიას შესანიშნავი საფეხბურთო ტრადიცია აქვს და იგი არ უნდა დაიკარგოს.” – მიიჩნევს იგი. ბევრი თბილი სიტყვა თქვა ბატონი ზურაბის მისამართით ყოფილმა ფეხბურთელმა, ამჟამად მუნიციპალიტეტის საკრებულოს ფრაქციის თავმჯდომარემ, ბატონმა ტარიელ ღვალაშვილმა. როგორც ყოველი ადამიანისათვის, ბატონი ზურაბისთვისაც წმინდათაწმინდაა ოჯახი. მეუღლე, შვილი და შვილიშვილები უღამაზებენ მას სიჭარბის წლებს. იუბილარია ამ დღეებში ჩვენი რესპონდენტი, 65 წელი შეუსრულდა მას. ვულოცავთ ბატონ ზურაბს ღირსეულ იუბილეს, წელთა სიმრავლეს, უღვე სიხარულს უუსურვებთ. დაე კვლავ ხშირად გვეხვებოდნენ სამტრედიელი ფეხბურთელების სპორტული მიღწევები და უხვი გოლები.

ლევან ბაბუნაშვილი

საინტერესო აქტივობა თქვენთვის — შეგროვებები

ნათია ნაცვლიძე

სამტრედიის მეთხევ ბაგა-ბაღის აღსაზრდელების საინტერესო და შთაბეჭდვითი აქტივობები ტრადიციულად იქცა. ამჯერად 4-5 წლიანთა ჯგუფის აქტივობას დავესწარით. პედაგოგ ქეთი ლომიას აღსაზრდელებმა წარმოადგინეს აქტივობა თქვენთვის "შეგროვებები". პატარები ორიენტირებული იყვნენ მხედველობის, სმენის და გრძობით ორგანოებზე. საილუსტრაციოდ გამოიტანეს შესაბამისი მასალები, იციან პატარებმა თვალის, ყურის, ცხვირის შესახებ, ასევე იციან, რომ უსინათლოთათვის არსებობს ბრაილის შრიფტი. პედაგოგებმა სპექტაკლად უქციეს პატარებს ეს საინტერესო დღე. თამაშ-თამაშით უამრავი ინფორმაცია გაიგეს, ბევრი საინტერესო რამ შეიმეცნეს, მაგალითად, ის, რომ მომწამვლელი სითხე არ უნდა მივიტანოთ ცხვირთან, რომ სხეულის ნაწილებმა ერთმანეთთან არ უნდა იხსნებოდნენ. შიშველი თქვენთვის არ უნდა იხსნებოდნენ. შიშველი თქვენთვის არ უნდა იხსნებოდნენ. შიშველი თქვენთვის არ უნდა იხსნებოდნენ.

ეულის ცალკეული ორგანოები ნახატებიდან ამოჭრეს და ადამიანის სახის გამოტყვევება ააწყვეს. კრეატიული მეთოდისტიკის და აღმზრდელების გადაწყვეტილებით, დღის აქტივობაში ნანა ლუნდუს მანქანის "წამწამებიც" მოხდა. ბავშვებმა იციან, რომ ჩვენს ქალაქში მოსაირულე "წამწამებიანი მანქანა" მათი ბაღის მმართველისაა.

აქტივობა ენერჯიულმა და შემოქმედებითმა ქალბატონმა, ნანა ლუნდუს მის მიერვე წარმართული ლამაზი ლექსითაც დაამშვენა და საინტერესო დღის შემოქმედ მეთოდისტიკის, პედაგოგებსა და ბავშვებს უდიდესი მადლობა გადაუხადა.

ბაგა-ბაღის მეთოდისტი, მარინა ქორიოვი: "მადლობა ძვირფას სტუმრებს, ვფიქრობთ, ბავშვებმა შესანიშნავად წარმოიტანეს დღევანდელი თემა. იგი მრავალი პასაჟით იყო დატვირთული, აქ გამოვლინდა ბავშვების საუკეთესო მეტყველება, წიგნიერება, ხელოვნების სიყვარული, მადლობა მშობლებს, თქვენი ჩართულობა ყოველთვის აქტივობის შედეგს ამაღლებს."

მარინა ბაღდავაძე: "მადლობა ამ საინტერესო წარმოდგენისათვის, ამ ბაგა-ბაღს ჰყავს უნიჭიერესი პედ-კოლექტივი, მადლობა პედაგოგებს, ქალბატონი ნანა ყველა პირობას ქმნის ამ აღსაზრდელებისთვის. მადლობა გაერთიანების დირექტორის მოადგილეს, მარინა შენგელიას, მადლობა ლოგოპედ თამუნა მხევიას".

მარინა შენგელია: "მივესალმები თქვენს შესანიშნავ პედაგოგიურ კოლექტივს. პედაგოგების შემოქმედებითობა ბევრ წარმატებას განსაზღვრავს. მადლობა მშობლებს, მეთოდისტიკოს, დღევანდელი ეს საუკეთესო აქტივობა გუნდური მუშაობის შედეგია. ეს არ არის ღია კარის დღე, ასეთი მუშაობა აქ მუდმივ რეჟიმში მიმდინარეობს, მართლაც უდიდესია თქვენი დამსახურება და ღვაწლი."

აქტივობას დაესწრნენ ყურის, ბაშის, ჯიხაშის პირველი, მეორე და პირველი ბაგა-ბაღების აღმზრდელები. ყურის მუსიკის პედაგოგმა, მაკა ხურციძემ მალაღობა შეფასება მისცა წარმოდგენილ აქტივობას და წარმატებები უსურვა კოლეგებსა და ბავშვებს.

საპარიკმახერო

ასეთი წარწერა ამშვენებს რკინიგზის სამტრედიის ბაქანზე არსებულ პატარა ჯიხურს, რომლის მასპინძელიც ისევე და ისევე ჩვენმა უფროსმა მეგობარმა, ბატონმა რევაზ შამათავამ გაგვაცნო.

ჯერ სკოლა დაამთავრა, მერე პარიკმახერის პროფესიას დაეუფლა და აგერ უკვე ექვსი ათეული წელია, ბატონი მიშა ჯულაყიძე სამტრედიელ რკინიგზელებს (და არა მარტო მათ) ემსახურება ჩვეული სიყვარულითა და მონდობით.

იყო დრო, როცა ვაგზალსა და მის მიმდებარედ რამდენიმე პარიკმახერი მუშაობდა და მაინც რიგი იყო თითოეულთან.

სხვა დრო, სხვა ყოფა იყო მამინ.

საით არ მიდიოდა, საიდან არ მოდიოდა მატარებელი სამტრედიისა, ახლა კი...

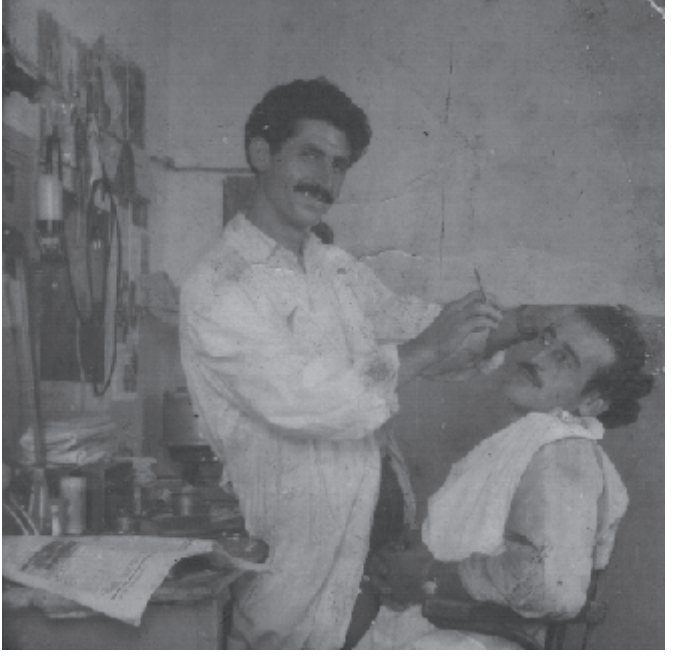
თუმცა, ერთგული კლიენტები, ძველი ნაცნობები, ის ადამიანები, რომლებმაც კარგად იციან ბატონი მიშას ფასი, მაინც სტუმრობენ საპარიკმახეროს და მარჯვენაკურთხეული დალაქიც მზადაა, ყველაფერს აკეთებს საიმისოდ, რომ გულნატკენი არავინ გაუშვას. წუნს ვერავინ მისცემს მის ხელობას.

ტრადიციული ქართული ოჯახის წინამძღოლია ბატონი მიშა ჯულაყიძე. ძნელად ვინმემ დაიჯეროს, რომ იგი 80 წლისაა.

ოთხი შვილისა და ხუთი შვილიშვილის მამა და ბაბუა ძველებური შემართებით, ახალგაზრდული ენერჯით ემსახურება საყვარელ საქმეს და უკეთესი ხვალის იმედი არ ტოვებს.

ხანგრძლივ სიცოცხლეს, უღვე სიხარულს ვუსურვებთ მტრედანდათული ჩვენი კოპწია ქალაქის ქუჩებში კრძალვით მოარულ ჭარბაგ, ღვაწლმოსილ დალაქ, ბატონ მიშა ჯულაყიძეს.

ლევან ბაბუნაძე

ქართული ჟურნალისტიკის ბერძენი

გნარობ და მეამაყება მის უამრავ ტიტულს წერილის სათაურად გამოტანილი, მისთვის შედგამიჭრილი ტიტული, პირველად "შე რომ მივანიჭე" 91 წლის ჩვენს უფროს კოლეგასა და მეგობარს, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის დამსახურებულ მასწავლებელს, საქართველოსა და ყოფილი საბჭოთა კავშირის ჟურნალისტიკა კავშირების წევრს, სამტრედიის უფროსი თაობის ინტელიგენციის ღირსეულ წარმომადგენელს, პოეტური სულის კაცს, ბატონ კორნელი ივანეს ძე ჩიხლაძეს.

20 წლის პედაგოგიური სტაჟის მქონე პედაგოგს, რომელიც აჭარის მაღალმთიან სოფელში სკოლას ედგა სათავეში, აჭარლებმა ამაგი ავტონომიური რესპუბლიკის დამსახურებულ მასწავლებლის წოდებით აღუნუსხეს. მომდევნო წლებში, (1969 წლიდან 1999 წლამდე) ბატონი კორნელი გახდა "წინსვლის", შემდეგ "სამტრედიის მაცნეს" რედაქციაში მოღვაწეობდა და წინადაც წვლილი შექმნიდა რკინიგზელთა ქალაქის ისტორიის შექმნაში.

ბატონი კორნელის ღრმამინაარსიან წერილებს, არგუმენტირებული ფაქტებით გაჯერებულ პუბლიკაციებს ყოველთვის ინტერესით ელოდა გემოვნებიანი მეთხველი. არაერთი რუბრიკის ავტორად მოგვვლენია იგი ამ წლების მანძილზე. განსაკუთრებით აღსანიშნავია "მზეც-აბუკი". ყურადღებასიქცევია და დღესაც მოწონებას იმსახურებენ ბატონი კორნელისეული ექსპრომტები რაიონსა და ქვეყანაში ცნობილ თვალსაჩინო ადამიანებზე რომ მიუძღვნია სხვადასხვა დროს. მის ჟურნალისტურ პროდუქტიულობაზე მეტყველებს ისიც, რომ იგი წლების მანძილზე იბეჭდებოდა ჩ. კორინთელისა და კ. გორდელის ფსევდონიმებით.

თავს ბედნიერად ვთვლი წლების მანძილზე ბატონი კორნელის მხარდახმარ რომ მომიწია მუშაობა გახდა "სამტრედიის მაცნეს" რედაქციაში.

იუბილარია ამ დღეებში ჩვენი უფროსი კოლეგა და მეგობარი, ბატონი კორნელი ჩიხლაძე, ჩვენი კორნელი "ივანიჩი".

გულწრფელად, უდიდესი პატივითა და სიყვარულით ვულოცავთ მას 91 წლის შესრულებას, მზეგრძობასა და ოჯახის კეთილდღეობას ვუსურვებთ მრავალრიცხოვან კეთილისმსურველთა გასახარად.

ლევან ბაბუნაძე

ღვაწლმოსილ ჟურნალისტს, ჩვენს უფროს კოლეგას, ბატონ კორნელი ჩიხლაძეს პატივისცემით ვულოცავთ დაბადების დღეს. ხანგრძლივ სიცოცხლესა და ოჯახის კეთილდღეობას ვუსურვებთ.

"საბარაქოს მაცნე"

ცხრა აპრილი

“დაუკარით, ჯერ ხომ სისხლი გვიდღეს მარ-
ღვში”,
ქართველის შვილებს სიმხდალე აღარ გვჩვევ-
ია,
ვას თბილისო, მრავლისმომსწრე შენს ქუჩებ-
ში,
დაჩეხილი ქართველები ასვენია.
სამი ვაჟი და ცხრაშვილი ამორძალი,
მოწამული, აკეპილი რამდენია?
დროა მძებო, რომ ვიშოვლოთ ისევ ხმალი,
შვილმკვდარ დედებს თვალებზე ცრემლი დასდე-
ნია.
და ზვარკად გაღებულ ვიშინდა სისხლით
მოვინათლოთ უნდა ისევ, ქართველებად,
უნდა ვიშვათ, კვლავ, თავიდან ცხრა აპრილ-
ით,
ეს სიმწარე ვიმყოფინოთ გახელებად.
რადგან ბართ, თქვენ რომ მოგკლეს ჯალათე-
ბმა,
კავშირებსაც, ძველს სამარე გაუთხარეს,
განსაცდელად ეს გვარგუნა რადგან ღმერთმა,
ეუპატრონოთ ღვთისმშობელის წილხვედრ მხ-
არეს.
“დაუკარით და იმღერეთ ისე ლაღად”,
რვა აპრილს რომ იმღეროდნენ ქართველები,
ხსოვნა იყოს, უკვდავება მათი მარად,
ცხრა აპრილით არასოდეს დაბერდებით.

დედაქანს

შენ ჩვენი ტკბილი ენავ, მშობელო,

დედავ ენათა, ენავ ქართულო,
აზრთა სიტყვებად დამბადებელო,
ხან რა იოლო, ხანაც რა რთულო.
წმინდა სამებავ, სამსახოვანო,
ერთარსო, სრულო, საუფლო ენავ,
ჟამ მომლოდინე სამაროვანო,
განძო ულეუო და აღმაფრენავ.
ანს იტყვი, ანს სწერ, ბანს – ბანად
ჩასწერ,
განსაც და დონსაც... ვიდრე პოემდე-
ან ვეველა ასოს ერთ ნიშნით აღწერ,
ასეთ სრულყოფას ვერსად ჰპოვებდე.
უკვდავებას ჰყავს ნაზიარები
დალაქტები შენი ქართული,
მეგრულ-ლაზური, სვანურ-ჭანური,
შენებრ ძირძველი, შენებრ ზღაპრუ-
ლი.
რა ჟამს გაუძელ, რა ბედისწერას,
აემხედრებიან “შვილობილები”,
შენს სიდიადეს ვერ აენებს ვერას
შენს დასამცრობად დაგეშილები.
იმ ჟამს მოველით, ჟამს საბოლოოს,
ჭაშმარიტება როს თვალს გაახელს
ვეველა ენას, ხალხს, ვინც რამე გაენ-
ოს,
უფალი ამა ენითა ამხელს.

აკაკი რუხაძე

P.S. *შვილობილები – პროფესორ
ამირან ნიკოლეიშვილის წიგნის “ქარ-
თველური წარმომავლობის სათავეებ-
თან” – მიხედვით, ქართული ენა მხო-
ვლით ვეველა ენათა დედადაა მიჩნე-
ული.*

9 აპრილის ეპო გინსაროდენ!

ერთად!
ერთის წვით და დაგვით,
ღვთის ნებით და
ვანის ჯვრითა.
გინსაროდენ!
გინსაროდენ!
– საქართველომ გაიღვიძა!
“ერის წყლული
მამნდეს წყლულად”.
ცათა შიგან
შვებით გველოს,
ჩემო ხატო და მამულო,
ჩემი თავი შემოგველოს.
განაფხულზე ია მოდის,
ვეველა ია – ჩვენს ბადიშებს,
მზე გაბრწყინდა,
მომავლის მზე.
ცრემლით დამბალ ყურთბალიშზე...
არც ვის რამეს ვედავები,
არც სხვათა კოშკს არ მოვიფიხოვ,
ჩემი ბუდე მინდა მქონდეს,
ჩემს სახელს და ჩემს გვარს ვითხოვ.
ღმერთო, დღეს, ამ განაფხულზე
დამილოცე ნატვრა ბედის,
ცხრა მარტის და
ცხრა აპრილის
მისხლო, სისხლად წაგაადექი...
ერთად,
ერთის წვით და დაგვით,
ღვთის ნებით და ვანის ჯვრითა,
გინსაროდენ,
გინსაროდენ,
საქართველომ გაიღვიძა.

ილია ლეკვიანიძე

თამაზ ფოფხაძე ბარდაიცვალა!

გაზეთ “სამტრედიის მაცნეს” რედაქც-
ია იუწყება, რომ გარდაიცვალა ბატონი
თამაზ ფოფხაძე
და თანაუგრძნობს განსვენებულის ოჯ-
ახს.

ლევან გაბეჩავა განუსაზღვრელი მწუ-
ხარებით იუწყება, რომ გარდაიცვალა, გა-
სული საუკუნის 80-იან წლებში სამტრე-
დიელი ახალგაზრდების ერთ-ერთი ლიდე-
რი, უკეთილშობილესი კაცი, ბატონი
თამაზ ფოფხაძე
და თანაუგრძნობს განსვენებულის ოჯ-
ახს.

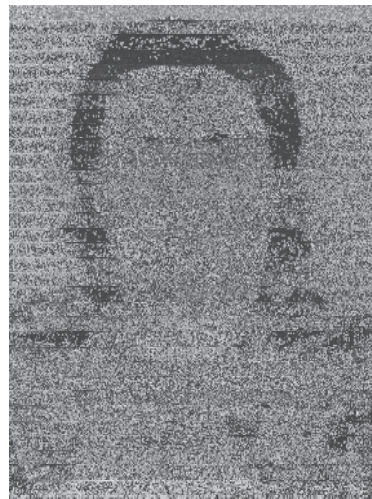
საზოგადოება “სამტრედიელი” იუწყე-
ბა, რომ გარდაიცვალა ღირსეული სამტ-
რედიელი, ბატონი
თამაზ ფოფხაძე
და თანაუგრძნობს ოჯახს.

უახლოესი მეგობრები იუწყებიან, რომ
გარდაიცვალა
თამაზ ფოფხაძე
და თანაუგრძნობენ განსვენებულის ოჯ-
ახს.

ჩვენ ერთად ვმუშაობდით...

ჰენერა აკაქანიძის ბახსენება

დაახ, ერთად ვმუშაობდით სახელოვანი ტრადიციების მქონე დიდი ჯიხაიშის ვაზბეგის სახელობის
სკოლაში და თქვენგან, თქვენი თაობის სხვა პედაგოგებისაგან, ძალზე ბევრს ვსწავლობდით. წარსულის
ლამაზ მოგონებად იქცა ჩვენი სკოლის მჭიდროდ შეკავშირებული თანამშრომლები სამასწავლებლოში გრძ-
ელი მაგიდის ირგვლივ რომ ვისხედით და...
რამდენი წასულან ჩვენი სკოლიდან: თინა, ნორა, ნადია, იონა, გულნარა, გუგული, გოგუცა, კარლო, მიშა,
იამზე, ევენი მასწავლებლები, ჩვენი სკოლის ფხიზელი დარაჯი, გრიგოლ ბიძია, სათნო ქალბატონი,
ტექნიკური მუშაკი ირა დეიდა და თქვენ. ორიოდე წლის წინ, შუა ზაფხულში აღესრულეთ და ამით
დამთავრდა ჩვენი სკოლის უფროსი თაობის პედაგოგთა დიდებული პლეადა. მართალია, საკუთარი ოჯახი არ
გყავდათ, მაგრამ სიცოცხლის ბოლომდე არ მოგკლებიათ კეთილი აზრობების ყურადღება. გაცილებით
მეტი იყავით ჩვენთვის თქვენ, ვიდრე უფროსი კოლეგა.
პარასკევის მოსვლა მიხარია სკოლაში რომ მოდიხარო, მურადი და მისი ოჯახი მომივითხო, ასე
იწყებოდა და მთავრდებოდა თქვენთან ყოველი შეხვედრა თუ სატელეფონო საუბარი.
ისევ მოვიდა 8 აპრილი, თქვენი დაბადების დღე და ისეთივე სიყვარულით გილოცავთ, როგორც მაშინ,
ჩვენთან ერთად რომ იყავით. 90 წლის იუბილზეც ვიტყვით თქვენს შესანდობარს და ღირსეულად განვლილ
საამქვევრო 88 წელს კიდევ ერთხელ შეგიქებთ.
ნათელში იყავით ჩვენი ძვირფასო ვენერა მასწავლებელო.

ლევან ბაბიჯავა, მურად ბელთიანიძე

ჰენერა აკაქანიძის ბახსენება

რაინის ინტელიგენციის უფროსი თაობის ღირსეულ წარმომადგენლებს ამ
დღეებში გამოაკლდა ღვაწლმოსილი პედაგოგი, მრავალი თაობის აღმზრდელი,
შესანიშნავი დედა და ბებია, ქალბატონი ვენერა კვაბიძე-ნიკურაძე.
ქალბატონი ვენერა მრავალი წლის განმავლობაში მუშაობდა სამტრედიის
სხვადასხვა საჯარო სკოლებში და მაღალი პროფესიონალიზმით ასრულებდა
პედაგოგის რთულ და საპატიო მოვალეობას. მისი გარდაცვალება უდავოდ
დაადენს ბევრს თვალთაგან სინანულის ალალ ცრემლს.
ნათელში ბრძანდებოდეთ ქალბატონო ვენერა!

ლევან ბაბიჯავა

ღარამჯან ჩაჩავა-ხუჭუას ბახსენება

თითქოს ყველაფერი გუშინ მოხდა, არადა წელი გასულა სათნო ქალბატონის,
სიკეთით სავე პიროვნების, ჩვენი კოლეგის, დარეჯან ჩაჩავას უდროო გარდაცვალ-
ებიდან.
ხანმოკლე აღმოჩნდა მისთვის ისედაც მოკლე წუთისოფელი.
ბევრი თბილი მოგონება დაგვიტოვა ახლობლებს, კოლეგებს, ყველას, ვისაც
თუნდაც ერთხელ მაინც ჰქონია მასთან სამსახურეობრივი ურთიერთობა.
ნათელში ბრძანდებოდეთ ქალბატონო დარეჯან. არასოდეს დაგივიწყებთ.

აკაკი ნიკოლეიშვილი საჭილაო კლუბ “ჯალაღანის” ღირამჯან,
თანაშრომლები

გაზეთ “სამტრედიის მაცნეს” რედა-
ქცია იუწყება, რომ გარდაიცვალა
თინო უჯრელიძე
და თანაუგრძნობს განსვენებულის
ოჯახს.

თემურ მიქაძე ოჯახით იუწყება, რომ
გარდაიცვალა
თინო უჯრელიძე
და თანაუგრძნობს განსვენებულის
ოჯახს.

გიორგი მელია ევროპის ჩემპიონატზე ვერცხლის მედალს დაეუფლა

2019 წლის 2-დან 5 მარტის ჩათვლით, სერბეთის ქალაქ ნოვი სადში, გაიმართა ევროპის ჩემპიონატი ბერძნულ-რომაული სტილის ჭიდაობაში 23 წლამდე ასაკის სპორტსმენთა შორის, რომელშიც მონაწილეობდა ააიპ სამტრედიის მუნიციპალიტეტის საჭიდაო კლუბ "ფალავანის" (დირექტორი ირაკლი მელაშვილი) ბერძნულ-რომაული სტილით მოჭიდავე, გიორგი მელია.

გიორგიმ 97 კილოგრამ წონით კატეგორიაში იასპარეზა და მეორე საპრიზო ადგილი დაისაკუთრა. "სამტრედიის მაგნეს" ესაუბრა გიორგი მელიას პირადი მწვრთნელი, გიორგი ვახტანგაძე: "გიორგიმ აღნიშნულ ტურნირზე საკმაოდ კარგად იასპარეზა, მან 3 შეხვედრა მოიგო, მეოთხე შეხვედრა გიორგის უპირატესობით წარამართა, თუმცა, შეხვედრის დასრულებამდე 30 წამით ადრე, მის მიერ გაწეული სპორტული რისკი არ აღმოჩნდა შედეგიანი და ძალზე დასანანია, რომ მან ეს ბოლო შეხვედრა დათმო. თქვენს მეთვლეკებს შეეახსენებ, რომ გიორგი არის ბერძნულ-რომაულ ჭიდაობაში მსოფლიოს ჩემპიონი ახალგაზრდებს შორის, ევროპის ვიცე-პრინციპალი, მიმდინარე წლის საქართველოს ჩემპიონი დიდებში. ვიმედოვნებთ, რომ წარმატებული სპორტსმენი მსოფლიო ჩემპიონატიდან ოქროს მედალით დაგვებრუნდება. ვულოცავ გიორგის და მის ოჯახს, ააიპ სამტრედიის მუნიციპალიტეტის საჭიდაო კლუბ "ფალავანს" გიორგის ამ გამარჯვებას და ვუსურვებ, კვლავ არაერთხელ გაეხარებინოს გულშემატკივარი!"

ნათია ნახვავიანი

შენ ხარ, ჩვენო მარინა, ჯან-როგ-ბლუზის გენია, ეს ქალაქი უშენოდ ვერ წარმოგვიდგენია.

მედიკალური თერაპიის კონსულტაცია
უფასო

ჩვენს სერვისში მონაწილეობა
სამტრედია

თარიღი: 13 აპრილი
დრო: 10:30 - 19:00 სთ
მისამართი: შავერძის ქ. # 72
ტელ: (0431) 251 333 36 551 18 18 70

მერი არაბიძე საქართველოს ჩემპიონია

თბილისის ჭადრაკის სასახლეში დამთავრდა საქართველოს მოჭადრაკე ქალთა ეროვნული ჩემპიონატი (საპრიზო ფონდი 17 500 ლარი), რომელშიც წრიული სისტემით 12 მანდილოსანი მონაწილეობდა. 11 შესამლებლობიდან 9,5 ქულით საქართველოს ჩემპიონობა მოიპოვა მერი არაბიძემ, რომელმაც მარტის დასაწყისში საქართველოს ნაკრებთან ერთად მსოფლიოს გუნდურ ჩემპიონატში მესამე ადგილი დაიკავა.

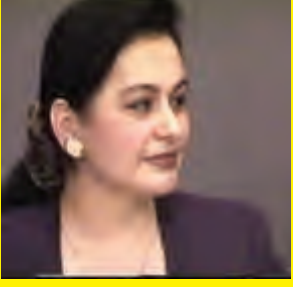
გამარჯვებულს 2 ქულით ჩამორჩა 2008 წლის მსოფლიოს საჭადრაკო ოლიმპიადის ოქროს მედალოსანი, სოფიო ხუბაშვილი. 7 ქულით მესამე ადგილზე ევროპის ინდივიდუალური ჩემპიონატების ორგანიზატორი, წლევეანდელი მსოფლიოს გუნდური ჩემპიონატის ბრინჯაოს მედლის მფლობელი (მე-5 დაფაზე ოქრო ერგო), სალომე მელია გავიდა. მომდევნო ადგილები ასე განაწილდა: მირანდა მიქაძე - 6,5; ქეთი წაწალაშვილი - 6,5; ნინო ხომერვი - 6; სოფიო გვეტაძე - 5,5; თამარ წერეთელი - 5; მაკა ფურცელაძე - 5; ალექსანდრე ვახანიანი - 3,5; ინგა ხურცილაძე - 3; თამარ ესაძე - 1 ქული.

მედალოსნებს საქართველოს ჭადრაკის ფედერაცია ევროპის ინდივიდუალურ ჩემპიონატზე გასამგზავრებლად დააფინანსებს.

მერი, ძვირფასო, გილოცავთ კიდევ ერთ, დიდ წარმატებას და გისურვებთ ევროპის ინდივიდუალურ ჩემპიონატში გამარჯვებას.

ზაზუნა გოგიტიანი

საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს და სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახურის "ფაზისის" და "ქალბას" აკადემიის

მარინა ტიკლასი!
ჩვენო ძვირფასო, განაფხულის ერთ მშვენიერ დღეს მოვლენილო, მშვენიერო ქალბატონო, გილოცავთ დაბადების დღეს. მიიღე ჩვენი მილოცვა და უდიდესი სიყვარული, სითბო, რომელსაც უშურველად ასხივებ. გვინდა, დიდხანს, ასე ლამაზად და მომხიბვლელად გვყავდე შენს სამეგობროს, ჩვენო იმელო და დასაყრდენო ადამიანო!

შენი მშობრები: მარინა მარჯალიანი, ლალი ასათიანი, ნინო ნახვავიანი, შირინა ნახვავიანი

ვულოცავთ!

ნინო ტიკლასი!
ნიჭიერ და პერსპექტიულ ახალგაზრდას, წარმატებულ სტუდენტს ანაო პაპავას სიყვარულით ვულოცავთ დაბადების დღეს. წარმატებები და უღვივე სიხარული დაებედოს.

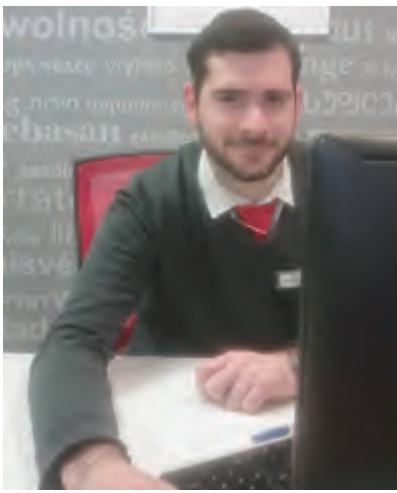
"სამტრედიის მაგნე"

ლოზო მანთარია!
10 წლის წინ, 23 აპრილს, ბრწყინვალე კვირეულის დიდ ხუთშაბათ დილას განაფხულის სურნელი, დიდი სიხარული და სიყვარული შემოიღებინე ჩვენს ოჯახებში. შენ ხარ ჩვენი იმედი, სიცოცხლის წყარო და ელექსირი, ჩვენი სული ჩვენი სიყვარული. ჩვენი ფიქრები და გული ყოველთვის შენთანაა.

გისურვებთ უღვივე სიხარულს, წარმატებებს ლამაზ და ბედნიერ მომავალს, ყოველ დღეს გაბრწყინებულ და მწვანედ განათებულ გზაზე სვლას.

მამა და მამა: ივანე ნადირაძე, მირი მანთარია

როცა გულით ნათქვამი გულს ესმის...

არიან ადამიანები, რომელთა საქმიანობა უაღრესად რთული და საპასუხისმგებელია. ისინი ზოგჯერ თითქოს ჩრდილში დგანან. მინდა ძალიან დიდი მადლიერება და პატივისცემა გამოვხატო "ლიბერთი ბანკის" მოლარე-ოპერატორის გაგა შენგელიას მიმართ. გაოცებული ვარ ამ ნიჭიერი ახალგაზრდის გულისხმიერებით, პროფესიონალიზმით და მომხმარებლებთან დამოკიდებულებით.

ასევე, განსაკუთრებული მადლობა მინდა გადაუხადო ქალბატონ ირმა სიმსივეს ყურადღებისათვის.

გისურვებთ წარმატებულ სამუშაო დღეებს, თქვენი ბანკის შემდგომ განვითარებას და კეთილდღეობას.

კახიძისძე: ლ. ლავანთაძე

რედაქციის მისამართი: სამტრედია, რუსულის ქ. №6
ტელ: 599 02 41 11

მაგნე

დირექტორი: ბექან გოგიანი
მთავარი რედაქტორი: ქეთევან ჭიჭინაძე
გამომცემი რედაქტორი: თინა ბაგუნიანი
პასუხისმგებელი მდივანი: ლევან ბაგუნიანი
კომპიუტერული გრაფიკა: მამა პაპავა